

Nr 5

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1959/60 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Socialdepartementet

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialdepartementet, som föranledes av vad departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Socialdepartementet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 362 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 341 000 kronor.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet föreslagit under för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som förste kanslisekreterare i Ao 23 utbytas mot en byrådirektörstjänst i Ao 26. Vidare föreslår departementschefen med hänsyn till ökningen av arbetet inom departementet, att personalen förstärkes genom inrättande av en förste kanslisekreterartjänst i Ae 23 samt ett förordnande att bestrida på regeringsrättssekreterare ankommande göromål. Samtidigt härmed bör en vakant tjänst som kanslisekreterare i Ao 19 indragas. Med beaktande av att viss marginal finnes på icke-ordinarieposten beräknas, att dessa förslag medför en ökning av anslagsbehovet med 5 000 kronor. Medelsbehovet för löneklassuppflyttningar och compensation för höjda folkpensionsavgifter beräknas till sammanlagt 16 000 kronor. Anslaget bör sålunda ökas med 21 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt att en tjänst som förste kanslisekreterare i Ao 23 uppflyttas till byrådirektörstjänst i Ao 26. Då utskottet inte heller funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts övriga förslag, som berör detta anslag, hemställer utskottet att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialdepartementet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	575 500
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	295 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	292 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	145 500
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 300

Summa kronor 1 362 000;

c) till *Socialdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 362 000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 2 och 3) föreslagit riksdagen att till Socialdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 65 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat upptaget med 75 000 kronor.

I enlighet med ett av chefen för finansdepartementet framlagt förslag till enhetligt system för bestridande av vissa expenser för statsdepartementen minskas anslagsposten till expenser under förevarande anslag med 11 500 kronor. Å andra sidan beräknas en ökning av medelsbehovet för andra expenser med 2 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundelin* (I: 206) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl* m. fl. (II: 261), har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till Socialdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 58 900 kronor.

Angående motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 248.

Utskottet. Ifrågavarande motioner utgör ett led i en av samma motionärer framlagd plan för en generell minskning med 10 procent av vissa i statsverkspropositionen under olika huvudtitlar upptagna omkostnadsanslag. Utskottet har i tidigare sammanhang förklarat sig icke kunna tillstyrka en sådan metod för anslagsminskning. I enlighet härmed avstyrker utskottet jämväl förevarande motioner.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet i förevarande sammanhang,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 65 500 kronor.

Socialstyrelsen, arbetsdomstolen m. m.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4—10) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 3 784 600 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 644 000 kronor.

Departementschefen förordar att tjänsten som förste byråsekreterare i Ao 23 på barnavårdsbyrån utbytes mot en befattning som byrådirektör i Ao 24. Den från barnavårdsbyrån till skolbyrån överförda tjänsten i Ag 19 föreslås ändrad till en tjänst som konsulent i Ae 19.

Av de skäl som anförts av chefen för civildepartementet (För flera huvudtitlar gemensamma frågor: 6. Kanslistier i administrativ tjänst) bör, i nära anslutning till föreliggande förslag av kompetensutredningen (SOU 1957: 23), genom socialstyrelsens försorg en genomgång av styrelsens personalorganisation äga rum i syfte att utröna, i vilken mån amanuens-tjänster hos styrelsen vid uppkommande vakanser kan och bör ersättas med kanslisttjänster eller kvalificerade biträdestjänster.

I fråga om nykterhetsvårdsbyrån tillstyrkes att medel beräknas för ett biträde i reglerad befordringsgång.

Beträffande skolbyråns organisation torde förslag i sinom tid komma att framläggas av kommittén för ungdomsvårdsskolorna. En viss förstärk-

ning av byråns personalorganisation anses emellertid böra komma till stånd redan nu. Sålunda är det av betydelse att byrån har möjlighet att noga följa platssituationen på ungdomsvårdsskolorna samt att verka för ett så effektivt utnyttjande av platsresurserna som betingas av efterfrågan på platser och är förenligt med vårdverksamheten. Departementschefen förordar därför, att en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 inrättas på byrån. Organisationsarbetet i samband med inrättande av nya ungdomsvårdsskolor m. m. har gjort det nödvändigt, att sedan någon tid tillbaka anlita en särskild sakkunnig, som biträtt socialstyrelsen och kommittén för ungdomsvårdsskolorna i sådana frågor. Hittills har den sakkunnige avlönats dels med hjälp av tillfälliga besparingar, dels med anlitande av femte huvudtitelns kommittéanslag. Medel för ändamålet bör nu beräknas under socialstyrelsens icke-ordinariepost. Härför samt för den personalförstärkning på socialvårdsbyrån som föranletts av de ökade arbetsuppgifterna i samband med styrelsens flyktingverksamhet beräknas ett sammanlagt belopp av 35 000 kronor.

Från ungdomsvårdsskolornas avlöningsanslag bör vidare överföras avlöningsmedel för en eftervårdskonsulent.

Socialstyrelsens beräkning av omräkningsposterna godtages med vissa mindre jämkningar.

Följande extra ordinarie tjänster föreslås överförda till ordinarie stat, nämligen en tjänst som förste aktuarie, en som förste byråinspektör och en som förste byråsekreterare, alla i Ae 23. Antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster föreslås minskat med fyra.

De av departementschefen förordade förslagen föranleder en ökning av anslaget med 140 600 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Birke* och *Sveningsson* (I: 114) och den andra inom andra kammaren av herr *Björkman m. fl.* (II: 156) har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte

a) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 703 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 475 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	510 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	22 400
Summa kronor	3 751 700

b) till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 751 700 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen I: 114.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt att en tjänst som förste byråsekreterare i Ao 23 på barnavårdsbyrån uppflyttas till byrådirektörstjänst i Ao 24.

Departementschefens förslag om förstärkning av skolbyrån och nykterhetsvårdsbyrån med en förste byråsekreterare i Ae 21 respektive ett biträde i reglerad befordringsgång avstyrkes i motionerna I: 114 och II: 156 med hänvisning till, förutom nödvändigheten att sänka statsutgifterna, att tillräckliga skäl icke anförts för ifrågavarande personalförstärkningar.

Utskottet anser i likhet med departementschefen att det är viktigt att skolbyrån i rådande platssituation på ungdomsvårdsskolorna har möjlighet att noga följa utvecklingen samt att verka för ett effektivare utnyttjande av platsresurserna. Med hänsyn härtill vill utskottet icke motsätta sig inrättandet av den föreslagna tjänsten som förste byråsekreterare i Ae 21. Mot bakgrunden av vad socialstyrelsen uppgivit om nykterhetsvårdsbyråns arbetsbörda anser sig utskottet icke heller böra framställa någon erinran mot att medel beräknas för den föreslagna biträdestjänsten på denna byrå. Utskottet avstyrker sålunda förevarande motionsyrkande.

Utskottet, som även i övrigt funnit sig kunna godtaga Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ...	1 703 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 508 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	510 600

5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	22 400
	Summa kronor 3 784 600;

c) till *Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 784 600 kronor.

4:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 10 och 11), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 11 och 12) föreslagit riksdagen att till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 626 700 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 607 700 kronor.

Departementschefen föreslår, att posten till bränsle, lyse och vatten höjes med 2 000 kronor och att posten till övriga expenser för eget behov räknas upp med 17 200 kronor. Därvid har förutsatts, att en viss förnyelse av styrelsens inventariebestånd, främst i fråga om arbetsbesparande kontorstekniska hjälpmedel, skall kunna äga rum. För ändamålet beräknas under expensposten ett belopp av 12 000 kronor. Under posten till publikationstryck tillstyrkes en höjning med 10 000 kronor. Socialstyrelsen har, efter att anslagsframställningen avgivits, genomfört viss prishöjning på publikationstryck. Med hänsyn därtill upptages inkomstposten med oförändrat belopp. Till hyra av statistikmaskiner samt till expenser för annat än eget behov beräknas en med 8 200 respektive 2 000 kronor minskad medelsanvisning.

I enlighet med det anförda ökas anslaget å ena sidan med 29 200 kronor och minskas å andra sidan med 10 200 kronor samt uppföres med 626 700 kronor.

I de under punkten 2 nämnda likalydande *motionerna I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 564 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Av skäl som utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör detta anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 626 700 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Ersättning till statistiska centralbyråns utredningsinstitut m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 12 och 13), vilket innebär en anslagsökning med 7 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Ersättning till statistiska centralbyråns utredningsinstitut m. fl.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 174 000 kronor.

7:o) **Levnadskostnadsundersökning.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 13—16) föreslagit riksdagen att till Levnadskostnadsundersökning för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 134 000 kronor.

För utförande av en levnadskostnadsundersökning avseende år 1958 har för budgetåren 1957/58 och 1958/59 anvisats sammanlagt 475 000 kronor. Från det för budgetåret 1957/58 under nionde huvudtiteln anvisade reservationsanslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område har till undersökningen anvisats 200 000 kronor. Tillhoppa har alltså tidigare för undersökningen anvisats 675 000 kronor.

Socialstyrelsen har anmält, att kostnaderna för levnadskostnadsundersökningen torde komma att överstiga vad som anvisats för densamma med (avrundat) 194 000 kronor.

Departementschefen anför, att de av socialstyrelsen nu uppgivna kostnaderna för levnadskostnadsundersökningen innebär, att den ursprungligen fastställda kostnadsramen avsevärt överskrides. Delvis kan kostnadsökningen tillskrivas det förhållandet, att de ursprungliga beräkningarna visat sig slå fel på icke obetydliga belopp. Till en betydande del synes stegringen av kostnaderna sammanhänga med att förutsättningarna beträffande undersökningens omfattning och uppläggning har förändrats väsentligt på grund av de önskemål härutinnan, som under utredningens gång har framställts från vissa myndigheter och institutioner, bl. a. jordbruksnämnden och konjunkturinstitutet, för vilka undersökningen har stor betydelse. Departementschefen finner det stora överskridandet av kostnadsramen anmärkningsvärt. Med hänsyn till angelägenheten av att undersökningens resultat blir tillgängliga och kan utnyttjas i olika sammanhang

anser departementschefen sig emellertid, efter samråd med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen, böra tillstyrka ytterligare medelsanvisning till undersökningen.

Av den av socialstyrelsen beräknade kostnadsstegringen, 194 000 kronor, har, genom beslut av Kungl. Maj:t, 60 000 kronor anvisats från det för innevarande budgetår under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. För återstående kostnader erfordras sålunda anslag med 134 000 kronor. Detta belopp föreslås anvisat å riksstaten för nästa budgetår.

Utskottet finner i likhet med departementschefen det stora överskridandet av kostnadsramen för ifrågavarande undersökning anmärkningsvärt. Av skäl som departementschefen anfört vill utskottet dock icke motsätta sig att det äskade anslaget anvisas. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Levnadskostnadsundersökning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 134 000 kronor.

8:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 16 och 17), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 500 kronor till kompensation för höjda folkpensionsavgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens socialvårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	352 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	48 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 500
Summa kronor	402 500;

b) till *Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 402 500 kronor.

9:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 17), vilket innebär en uppräkningsanslag med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 113 900 kronor.

10:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 17 och 18) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för arbetsdomstolen, som föranledes av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Arbetsdomstolen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 200 300 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 190 900 kronor.

Såsom framgår av vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör kansliskrivartjänsten hos arbetsdomstolen utbytas mot en befattning som förste kansliskrivare. Tjänsten bör samtidigt överföras på ordinarie stat och sålunda placeras i Ao 12.

Omräkningsposterna föranleder en uppräknig av anslaget med sammanlagt 9 400 kronor.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera godkänt att domstolens kansliskrivartjänst utbytes mot en tjänst som förste kansliskrivare i Ao 12 hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för arbetsdomstolen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förorddat;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	34 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	93 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	56 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	14 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	600

Summa kronor 200 300;

c) till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 200 300 kronor.

11:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 19), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 17 100 kronor.

12:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m.m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 19), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 235 000 kronor.

13:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 19 och 20), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

Mödrahjälp, socialhjälp, barnavård m. m.

14:o) **Mödrahjälp.** Kungl. Maj:t har (punkt 14, s. 21 och 22) föreslagit riksdagen att till Mödrahjälp för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 500 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 000 000 kronor.

Vid anmälan av frågan om anslag till mödrahjälp för innevarande budgetår redogjorde föredragande statsrådet (V ht 1958 s. 22 ff) för vissa överväganden rörande mödrahjälpens ställning i vårt sociala system och dess utformning i vissa hänseenden. Vidare anfördes att inom socialdepartementet, såsom underlag för en prövning av den sociala biståndsverksamhetens mål och metoder, planerades en statistisk kartläggning i nära överensstämmelse med tankegångar, som framlagts av statsutskottet med anledning av vissa av riksdagens revisorer anförda synpunkter på socialvården och socialpolitiken (utl. 1957:93). Det framhölls, att det i ljuset av en sådan kartläggning kan visa sig lämpligt att företa en omprövning av vissa ekonomiska stödformer och deras administration, varvid såväl mödrahjälpen som vissa sidor av barnavården kan komma i blickfältet. I avvaktan på denna omprövning borde mödrahjälpen utgå enligt oförändrade grunder. Häremot gjordes ingen erinran från riksdagens sida.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande har chefen för socialdepartementet i maj 1958 tillkallat utredningsmän för en socialpolitisk översyn (socialpolitiska kommittén). Dessa utredningsmän skall utföra det grundläggande utredningsarbete, som bör föregå en omprövning av bl. a. mödrahjälpens ställning och utformning. Med hänsyn till det sålunda påbörjade översynsarbetet bör mödrahjälpen även under nästa budgetår utgå enligt nu

gällande bestämmelser. Då föredraganden inte heller räknar med någon ändring av normerna för behovsprövning, vilka senast mjukades upp med anledning av en rekommendation av 1957 års riksdag, föreslås ingen annan ändring beträffande anslaget till mödrahjälp än att detsamma höjes med 500 000 kronor i anslutning till belastningen under budgetåret 1957/58.

I de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I:114 och II:156* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag för budgetåret 1959/60 till Mödrahjälp.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 114.

Utskottet. Riksdagen beslöt förra året att mödrahjälpen i avvaktan på en planerad mera allmän prövning av den sociala biståndsverksamhetens mål och metoder skulle utgå i oförändrade former. Som framgår av vad föredragande statsrådet anfört skall socialpolitiska kommittén utföra det grundläggande utredningsarbete, som ansetts böra föregå en sådan prövning omfattande bl. a. mödrahjälpens ställning och utformning i vårt sociala system. Vid sådant förhållande ansluter sig utskottet till föredragandens mening att mödrahjälpen även under nästa budgetår bör utgå enligt gällande bestämmelser. Motionärernas förslag om att mödrahjälpen i detta läge skall slopas som självständig hjälpform kan utskottet följaktligen icke biträda.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, till *Mödrahjälp* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 500 000 kronor.

15:o) **Mödrahjälpnämnderna.** Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 22) föreslagit riksdagen att till Mödrahjälpnämnderna för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Föredragande statsrådet förordar, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

I de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 114 och II: 156* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag för budgetåret 1959/60 till Mödrahjälpnämnderna.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I:114.

Utskottet. Under återopnande av vad utskottet anfört under föregående punkt avstyrker utskottet motionerna I:114 och II:156 jämväl i vad de berör förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, till *Mödrahjälpsnämnderna* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

16:o) **Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 23 och 24) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att för första halvåret 1960 statsbidrag må utgå till avlönande av högst 3 500 heltidsanställda eller däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor, dels ock till Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 640 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 625 000 kronor.

I propositionen 1957:112 angående grunder för en förenklad statsbidragsgivning, avseende driftbidragen till primärkommunerna, behandlades bl. a. frågan om avlösning av nu ifrågavarande statsbidrag. Vissa skäl ansågs tala för en avlösning. Med hänsyn till syftet med de i 1957 års statsverksproposition framlagda förslagen om förbättring av statsbidraget ansåg chefen för finansdepartementet det emellertid lämpligast, att det samma ännu några år kvarstod som ett självständigt bidrag. Det borde därför tills vidare — dock ej längre än till den 1 juli 1960 — undantagas från en omläggning. Statsutskottet, vars utlåtande (nr 91) godkändes av riksdagen (skr. 239), anförde med anledning av motioner om omedelbar avlösning av bl. a. bidraget till social hemhjälp, att utskottet fann försiktigheten bjuda att bidraget ännu några år fick kvarstå som självständigt bidrag. I enlighet härmed utgår föredragande statsrådet ifrån att detta bidrag skall avlösas fr. o. m. den 1 juli 1960. Under sådana förhållanden bör antalet statsbidragsrum för första halvåret 1960 vara detsamma som fastställdes för år 1959 eller 3 500.

De närmare bestämmelser som erfordras rörande avlösningen av statsbidraget torde få underställas 1960 års riksdag.

Socialstyrelsens anslagsberäkning för nästa budgetår, då bidrag skall utbetalas till verksamheten under år 1959, anses böra godtagas. Anslaget föreslås alltså uppfört med 4 640 000 kronor.

I de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 114 och II: 156* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag för budgetåret 1959/60 till Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 114.

Utskottet. Såsom föredraganden erinrat förutsatte 1957 års riksdag vid behandlingen av frågan om grunder för en förenklad statsbidragsgivning, avseende driftbidragen till primärkommunerna, att statsbidraget till avlöande av hemvårdarinnor skulle avlösas som självständigt bidrag fr.o.m. den 1 juli 1960. Utskottet förordar att riksdagen nu fattar definitivt beslut härom. Vid sådant förhållande synes som föredraganden föreslagit antalet statsbidragsrum för första halvåret 1960 böra fastställas till 3 500 eller samma antal som gäller för år 1959.

Vad angår anslagsfrågan har i motionerna I: 114 och II: 156 yrkats avslag å Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för nästa budgetår. Utskottet vill med anledning härav erinra att denna medelsanvisning är avsedd att täcka kostnaderna för de statsbidrag, som skall utbetalas för verksamheten under år 1959. Då riksdagen redan tidigare bundit sig för dessa utgifter, avstyrker utskottet motionärernas yrkande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:114 och II:156, såvitt nu är i fråga,

a) medgiva, att för första halvåret 1960 statsbidrag må utgå till avlöande av högst 3 500 heltidsanställda eller däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor;

b) till *Bidrag till avlöande av hemvårdarinnor* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 640 000 kronor.

17:o) **Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 24—26), vilket innebär inrättande av tre extra ämneslärartjänster i högst lönegrad Ag 16 samt i fråga om anslagsberäkningen en med 50 000 kronor minskad medelsanvisning med hänsyn till befintlig reservation och till den omfattning kursverksamheten hittills fått, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

18:o) **Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m.m.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 26 och 27) föreslagit riksdagen att till Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m.m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Socialstyrelsen har framhållit, att genomsnittsbelastningen å anslaget under de tre budgetåren 1954/55—1956/57 uppgått till 5 592 521 kronor. Under budgetåret 1957/58 har emellertid belastningen sjunkit till 3 776 330 kronor. Av sistnämnda belopp avser 1 206 077 kronor utgifter för vård av vissa estlandssvenska och andra åldringar samt av till Sverige anländande, varaktigt arbetsoförmögna flyktingar. Utgifterna för nämnda ändamål visar alltjämt stigande tendens och ökade under budgetåret med omkring 719 000 kronor.

Styrelsen anför vidare, att det torde kunna antagas att den låga belastningen å anslaget under budgetåret 1957/58 varit tillfällig och att belastningen åter kommer att stiga under innevarande och nästa budgetår. Styrelsen anser därför, att medelsbehovet bör beräknas med hänsyn till utgifterna under flera budgetår, och föreslår, att anslaget minskas med 750 000 kronor till 5 150 000 kronor, vilket i runt tal motsvarar genomsnittsbelastningen för de fyra senaste budgetåren.

Departementschefen anför, att det torde kunna antagas att den låga belastningen å anslaget under budgetåret 1957/58 varit tillfällig. Under sådana förhållanden synes försiktigheten bjuda, att anslaget i avbidan på ytterligare erfarenhet anvisas med oförändrat belopp.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundelin* (I:205) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl m. fl.* (II: 260), har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 150 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 260.

Utskottet förordar av skäl som departementschefen anført att anslaget anvisas med oförändrat belopp. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:205 och II:260, såvitt nu är i fråga, till *Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 900 000 kronor.

19:0) **Socialhjälp och barnavård för lappar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 27), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 50 000 kronor med hänsyn till den stigande tendensen i belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialhjälp och barnavård för lappar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

20:o) **Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 20, s. 27 och 28) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 000 000 kronor.

Det vid anmälan i statsverkspropositionen till förra årets A-riksdag (V ht 1958 s. 30) omnämnda förslaget av allmänna statsbidragsutredningen rörande vissa förändringar av den tekniska utformningen av reglerna för fastställande av statsbidragsprocenten m.m. är departementschefen inte beredd att ta upp utan förutsätter, att bidragsgrunderna blir oförändrade under nästa budgetår.

Tidigare års eftersläpning i fråga om möjligheterna till utbetalning av statsbidrag för ålderdomshem har nu upphört. Socialstyrelsens beräkning innebär, att vid utgången av innevarande budgetår kommer att finnas en reservation av minst 2 000 000 kronor. Anslagsbeloppet synes på grund härav kunna sättas ned. Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 7 000 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft dels de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I:114 och II:156*, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag för budgetåret 1959/60 till Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Gävle *m.fl.* väckt motion (II:70), vari har hemställts, att förevarande anslag i enlighet med socialstyrelsens förslag måtte uppföras med oförändrat belopp eller 10 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till *motionerna I:114 och II:70*.

Utskottet. Till stöd för det i *motionerna I:114 och II:156* framställda yrkandet om slopande av ifrågavarande bidragsgivning anföres bl.a. att efterfrågan på platser vid ålderdomshem konstant sjunkit och att kommunerna därför icke bör uppmuntras att bygga ålderdomshem.

Utskottet vill med anledning härav erinra att den i propositionen föreslagna medelsanvisningen är avsedd att täcka kostnaderna för statsbidrag till 70 nya ålderdomshem med 2 438 vårdplatser, vilka enligt socialstyrelsen beräknas bli färdigställda under nästa budgetår. I belysning av bl. a. dessa uppgifter kan utskottet icke tillmäta vad motionärerna anfört någon avgörande betydelse. Ett bifall till motionsyrkandet skulle under sådana förhållanden betyda att kostnaderna för anordnandet av ifrågavarande ål-

derdomshem i sin helhet komme att åvila kommunerna. Utskottet är för sin del icke berett förorda en sådan överflyttning av kostnader på kommunerna och avstyrker därför motionsyrkandet.

Med hänsyn till storleken av den reservation, som beräknas föreligga vid utgången av innevarande budgetår, föreslår departementschefen att anslagsbeloppet för nästa budgetår nedsättes till 7 miljoner kronor. I motionen II:70 yrkas att anslaget skall anvisas med oförändrat 10 miljoner kronor. Då departementschefens beräkning innebär att i det närmaste sistnämnda belopp kommer att stå till förfogande för bidragsgivningen under nästa budgetår, avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 114 och II: 156 samt II: 70, förstnämnda bägge motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kronor.

21:o) **Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 29 och 30), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär en med 1 600 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 91 900 kronor.

22:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 30 och 31), vilket innebär en uppräkningsanslag med 5 000 kronor med hänsyn till belastningen å anslaget under de två senaste budgetåren, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kronor.

23:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 32—34) föreslagit riksdagen att till Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 9 500 000 kronor.

Socialstyrelsen har bl. a. föreslagit att anslaget höjes till 15 000 000 kronor.

Föredragande statsrådet anför att 1958 års A-riksdag för tiden fr. o. m. den 1 juli 1960 har uttalat sig för vissa förbättringar av familjepensionerna inom folkpensioneringen. Frågan om eventuella återverkningar härav beträffande bidragsförskotten torde få prövas i anslutning till den närmare utformningen av nämnda förbättringar, varom förslag senare kommer att föreläggas riksdagen. Föredraganden är på grund härav inte beredd att nu pröva socialstyrelsens förslag om höjning under nästa budgetår av maximibeloppet för bidragsförskott.

Kostnadsökningen till följd av höjningen av bidragsförskotten och införandet av utfyllnadsbidragen fr. o. m. den 1 juli 1957, vilken beräknats till omkring 5 000 000 kronor per budgetår, torde komma att väsentligt påverka utgifterna under förevarande anslag fr. o. m. budgetåret 1959/60. Med hänsyn härtill samt till belastningen å anslaget under de senast förflutna budgetåren föreslås anslaget uppräknat något mer än socialstyrelsen föreslagit. Föredraganden förordar, att anslaget uppföres med 16 000 000 kronor.

I de under punkten 18 nämnda likalydande *motionerna I: 205 och II: 260* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 260.

Utskottet. I *motionerna I: 205 och II: 260* yrkas att anslaget i överensstämmelse med socialstyrelsens beräkning av medelsbehovet uppföres med 15 milj. kronor eller en milj. kronor lägre än propositionens förslag. Av skäl som föredragande statsrådet anført tillstyrker utskottet att anslaget anvisas med det högre beloppet. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 205 och II: 260*, såvitt nu är i fråga, till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 000 kronor.

24:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 34 och 35), vilket i fråga om ramen för beviljande av statsbidrag innebär en minskning med 250 000 kronor och i fråga om anslagsberäkningen en ny medelsanvisning sedan tillgängliga reservationsmedel förbrukats, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1959/60 beviljas med högst 750 000 kronor;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

25:o) **Bidrag till driften av barnhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 35 och 36), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

26:o) **Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 36 och 37), vilket innebär en ökning med 2 500 kronor av statens andel i kostnaderna för utbildningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 55 200 kronor.

27:o) **Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 37—39) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 800 000 kronor.

På anslaget fanns vid utgången av budgetåret 1957/58 en reservation av 1 012 824 kronor.

Föredragande statsrådet anför, att den nuvarande ordningen för beräkning av statsbidragen till daghem, eftermiddagshem och förskolor tillkom 1957. Vid anmälan av då föreliggande förslag av allmänna statsbidragsutredningen till nya statsbidragsregler anfördes (V ht 1957 s. 102—103), att syftet med nämnda förslag var att förenkla arbetet med bidragsberäk-

ningen samt göra bidraget värdebeständigt. Då ifrågavarande bidrag utgår från ett reservationsanslag ansågs dock, att en automatiskt verkande anknytning till de faktiska lönerna — en sådan anknytning skulle ha kommit till stånd vid genomförande av förslaget — borde undvikas. För att åstadkomma en viss förenkling föreslogs, att bidragen skulle utgå endast som lönebidrag. Beloppen skulle beräknas på grundval av dåvarande löneklass 14 (1956 års löner) samt för daghem och eftermiddagshem utgöra ca 32 % av nämnda lön och för förskolor ca 16 %. Förslagen godtogs av statsmakterna.

Socialstyrelsen har nu liksom föregående år föreslagit, att bidragen skall beräknas på grundval av 1958 års löner. Föredraganden är alltså inte beredd att förorda någon automatisk anknytning av bidragen till de faktiska lönerna. Frågan rörande bidragens storlek bör bedömas från mera allmänna utgångspunkter. Med hänsyn till angelägenheten av att stödja den ifrågavarande verksamheten förordas emellertid, att bidragen fr. o. m. den 1 juli 1959 räknas upp i huvudsaklig överensstämmelse med socialstyrelsens förslag. Kostnaderna härför kan beräknas till något över 400 000 kronor under nästa budgetår. Härav kommer dock endast halva beloppet att belasta anslaget för budgetåret. Med hänsyn härtill och då utbyggnaden av verksamheten inte torde gå fullt så snabbt som socialstyrelsen antagit, beräknas det sammanlagda medelsbehovet under anslaget till 4 200 000 kronor, vilket innebär en ökning med 400 000 kronor jämfört med innevarande budgetår.

I en inom andra kammaren av herrar *Senander* och *Nilsson* i Gävle väckt motion (II: 43) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att förevarande anslag i enlighet med socialstyrelsens förslag uppräknas till 4 622 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet är icke berett att i anledning av motionen förorda, att anslaget höjes utöver den i propositionen föreslagna ökningen med 400 000 kronor. Då utskottet även i övrigt funnit sig kunna godtaga propositionens förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 43 till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 200 000 kronor.

28:o) **Försöksverksamhet rörande daghem m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 39—41), vilket innebär oförändrad medelsanvisning för fortsatt försöksverksamhet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försöksverksamhet rörande daghem m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

29:o) **Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 41—43), vilket innebär oförändrade bidragsnormer och samma medelsanvisning som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 445 500 kronor.

30:o) **Ferieresor för barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 43—45) föreslagit riksdagen att till Ferieresor för barn för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 100 000 kronor.

Enligt gällande bestämmelser bekostas resor till enskilt ordnad ferievistelse, vilka av barn och dess vårdare till någon del företages med järnväg, av statsmedel till den del resekostnaden för varje person fram och åter överstiger fem kronor. För såväl barn som vårdare bestrides resekostnaderna dock helt av statsmedel, då fråga är om resor som företages antingen av barn från familj med minst tre hemmavarande barn, av vilka icke något under det år resan företages uppnår högre ålder än 14 år, eller av barn till ensamstående moder. Resor med endast buss eller båt bestrides helt av statsmedel under förutsättning att biljettpriset för enkel färd för vuxen är fem kronor eller mer. Undantag från sistnämnda begränsning får göras, om den sammanlagda kostnaden för färdbiljetter för barn tillhörande samma familj uppgår till tio kronor eller mera.

Rätten till ifrågavarande resor prövas med hänsyn till inkomst- och förmögenhetsförhållandena. Bl.a. gäller en inkomstgräns av 5 700 kronor till statlig inkomstskatt beskattningsbar inkomst. Kostnader för resor, som företages av barn, fast anställd personal och vårdare till och från barnkoloni, bestrides helt av staten.

Socialstyrelsen upprepar sitt i styrelsens anslagsäskanden för de två senaste budgetåren framställda förslag om höjning av inkomstgränsen till en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor. Vidare upprepar styrelsen sitt förslag i anslagsäskandet för innevarande budgetår, att nu utgående avgift för ferieresor som av barn och vårdare helt eller delvis företages med järnväg avskaffas. Om inkomstgränsen höjes till 8 000 kronor beskattningsbar inkomst och femkronorsavgiften slopas, räknar styrelsen

med att resefrekvensen kommer att stiga inte obetydligt. Styrelsen föreslår, att anslaget uppföres med 5 700 000 kronor, vilket innebär en ökning med 3 600 000 kronor.

Föredragande statsrådet erinrar med anledning av socialstyrelsens förslag om höjning av den för ferieresor gällande inkomstgränsen och slopande av nu utgående avgifter för sådana resor om att föredraganden vid behandlingen av nu ifrågavarande anslag för de senaste budgetåren förordad oförändrade bestämmelser. Härvid har främst hänvisats till de kostnadsökningar, som de framlagda ändringsförslagens genomförande skulle leda till. Förutsättningar för genomförande av kostnadskrävande förslag rörande ferieresorna föreligger inte heller nu. Verksamheten bör sålunda bedrivas enligt oförändrade grunder under nästa budgetår.

Av socialstyrelsens uppgifter framgår att resefrekvensen fortsatt att minska. Kungl. Maj:t har den 28 mars 1958 medgivit viss förhöjning av de medelpriser som tillämpas för ferieresorna. Med beaktande av dessa omständigheter samt belastningen å anslaget under budgetåret 1957/58 beräknas medelsbehovet för nästa budgetår till 2 000 000 kronor, vilket innebär en minskning av anslaget med 100 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 114* och *II: 156*, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Ferieresor för barn,

dels de under punkten 18 nämnda likalydande *motionerna I: 205* och *II: 260*, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen måtte dels besluta att bestämmelserna angående ferieresor för barn ändras så att 1) ferieresor till enskilt ordnad ferievistelse, som helt eller delvis företages med järnväg, bekostas av statsmedel till den del resekostnaderna för barn och vårdare fram och åter överstiger tio kronor vardera, samt 2) ferieresor till barnkoloni, som helt eller delvis företages med järnväg, bekostas med statsmedel till den del resekostnaderna för barn och vårdare fram och åter överstiger fem kronor, dels ock till Ferieresor för barn anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Senander* väckt motion (*II: 162*), vari har hemställts, att riksdagen måtte besluta höja inkomstgränsen för erhållande av förmånen med fria resor för barn från nuvarande 5 700 kronor beskattningsbar inkomst till 8 000 kronor, att den särskilda avgift av 5 kronor, som med vissa undantag uttages vid resorna, slopas samt att i anledning därav anslaget till Ferieresor för barn uppräknas till 5 700 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till *motionerna I: 114*, *II: 260* samt *II: 162*.

Utskottet. Under de senaste budgetåren har oförändrade bestämmelser gällt för ifrågavarande resor. Vid behandlingen av anslagsfrågan för innevarande budgetår intog riksdagen samma ståndpunkt och avslag motionsyrkanden med i huvudsak samma innebörd som de nu förevarande. Utskottet anser inte att vad i ärendet förekommit bör föranleda riksdagen till ett ändrat ståndpunktstagande. Utskottet ansluter sig sålunda till föredragande statsrådets mening att verksamheten även under nästa budgetår bör bedrivas enligt oförändrade grunder.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 114 och II: 156, I: 205 och II: 260 samt II: 162, förstnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga, till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

31:o) **Ferieresor för husmödrar.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 45—47) föreslagit riksdagen att till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Från anslaget bestrides kostnaderna för ferieresor för husmödrar till enskilda hem samt för gäster och personal till semesterhem för husmödrar. Enligt gällande bestämmelser skall husmödrar, som reser till enskilda hem och som företager resorna helt eller delvis med järnväg, lämna ersättning med tio kronor. Däremot behöver ersättning icke lämnas för resor med endast buss eller båt. Gästers och personals resor till semesterhem är helt avgiftsfria. För samtliga slag av resor gäller dock, att biljetter får utfärdas endast då biljettpriset för enkel färd uppgår till fem kronor eller mera. Rätten till ifrågavarande resor prövas med hänsyn till inkomst- och förmögenhetsförhållandena. Bestämmelserna är desamma som gäller för ferieresorna för barn.

Socialstyrelsen har erinrat, att en sakkunnig tillkallats för att inom socialdepartementet biträda med en översyn av de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område. Oaktat utredning pågår finner styrelsen det vara synnerligen angeläget, att inkomstgränsen tills vidare och i avvaktan på det resultat, vartill utredningen kommer att leda, höjes i samma utsträckning för husmödrarna som styrelsen föreslagit för ferieresor för barn och att avgiften för de resor till enskilda hem, som helt eller delvis företages med järnväg, slopas. Om förslaget om höjning av inkomstgränsen och avskaffande av avgiften bifalles, räknar styrelsen med att resefrekvensen kommer att stiga. Styrelsen föreslår, att anslaget uppföres med 2 690 000 kronor, innebärande en ökning med 1 690 000 kronor.

Föredragande statsrådet framhåller att den sakkunnigutredning, vilken sedan hösten 1957 arbetar med en översyn av de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område, enligt utredningsdirektiven även kan uppta frågan om husmödrarnas ferieresor till behandling. Utredningsarbetet är ännu ej slutfört. I avvaktan på dess resultat bör någon ändring nu inte vidtagas i villkoren för erhållande av ferieresor, varför anslaget bör uppföras med oförändrat 1 000 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 3 nämnda likalydande motionerna I: 114 och II: 156, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Ferieresor för husmödrar,

dels de under punkten 18 nämnda likalydande motionerna I: 205 och II: 260, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen måtte dels besluta att bestämmelserna angående ferieresor för husmödrar ändras så att 1) ferieresor för husmödrar till enskilt ordnad semestervistelse som helt eller delvis företages med järnväg bekostas av statsmedel till den del resekostnaderna fram och åter överstiger 20 kronor, samt 2) sådan ferieresa som företages till något av de av socialstyrelsen godkända semesterhemmen bekostas av statsmedel till den del resekostnaderna fram och åter överstiger tio kronor, dels ock till Ferieresor för husmödrar anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor,

dels en inom andra kammaren av herrar Holmberg och Nilsson i Gävle väckt motion (II: 161), vari har hemställts, att riksdagen måtte besluta höja inkomstgränsen för erhållande av fria ferieresor för husmödrar från nuvarande 5 700 kronor beskattningsbar inkomst till 8 000 kronor, att den särskilda avgift av 10 kronor, som uttages av husmoder som reser till semestervistelse i enskilt hem och färdas helt eller delvis med järnväg slopas, samt att i anledning därav anslaget till Ferieresor för husmödrar uppräknas till 2 690 000 kronor,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Nyström m. fl. (I: 26) och den andra inom andra kammaren av fru Jäderberg m. fl. (II: 40), i vilka har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att de pågående utredningarna vad avser nya former för barns vistelse under ferier och angående statliga åtgärder på husmoderssemesterns område måtte få till uppdrag att förutslättningslöst utreda möjligheterna att åstadkomma familjesemester samt formerna för statligt ekonomiskt bistånd härtill med beaktande av vad i motionerna anförts.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 114, II: 260, II: 161 samt I: 26.

Utskottet finner i likhet med föredragande statsrådet att någon ändring i villkoren för erhållande av ifrågavarande resor icke bör vidtagas i avvaktan på resultatet av den pågående översynen av de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område. Då utskottet inte heller har någon erinran mot propositionens anslagsberäkning, avstyrker utskottet ifrågavarande yrkanden i motionerna I: 114 och II: 156, I: 205 och II: 260 samt II: 161.

Vad härefter angår förslaget i motionerna I: 26 och II: 40 om en förut-sättningslös utredning på familjesemesterns område vill utskottet erinra om att familjeberedningen år 1956, efter bearbetning av familjeutredningens betänkande om samhället och barnfamiljerna, framlade förslag om en ut-byggnad av anordningar för familjesemestern. Vid anmälan av 1957 års statsverksproposition uttalade föredragande statsrådet att förslagen med hänsyn bl. a. till de betydande kostnadsökningarna finge upptagas senare. Häremot gjorde riksdagen ingen erinran. Under dessa förhållanden kan utskottet icke finna att någon ny utredning av hithörande frågor kan anses påkallad. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 114 och II: 156, I: 205 och II: 260 samt II: 161, förstnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga, till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor;

II. att motionerna I: 26 och II: 40 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

32:o) **Bidrag till driften av semesterhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 47) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av semesterhem för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 500 000 kronor.

Föredragande statsrådet anser att, med hänsyn till att den under näst-föregående punkt omnämnda översynen av de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område ännu ej avslutats, oförändrade bidragsregler för semesterhemmen bör gälla under nästa budgetår. Med hänsyn till ut-gifterna under budgetåret 1957/58 föreslås anslaget i enlighet med social-styrelsens förslag uppräknat med 40 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 114 och II: 156*, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen

mätte avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Bidrag till driften av semesterhem,

dels ock de under punkten 18 nämnda likalydande *motionerna I: 205* och *II: 260*, i vilka — såvitt nu är i fråga — har hemställts, att riksdagen mätte till Bidrag till driften av semesterhem anvisa ett förslagsanslag av 340 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till *motionerna I: 114* och *II: 260*.

Utskottet. Med hänsyn till den pågående översynen av de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område bör det enligt utskottets mening icke komma i fråga att nu ändra bidragsgrunderna för semesterhemmen. Utskottet avstyrker därför förevarande motionsyrkanden.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 114* och *II: 156* samt *I: 205* och *II: 260*, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kronor.

33:o) **Stipendier för underlättande av husmoderssemester.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 48) föreslagit riksdagen att till Stipendier för underlättande av husmoderssemester för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Föredragande statsrådet förordar att anslaget i avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område anvisas med oförändrat belopp.

I de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 114* och *II: 156* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen mätte avslå Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till *motionen I: 114*.

Utskottet. Av samma skäl som utskottet anfört under föregående punkt avstyrker utskottet *motionerna I: 114* och *II: 156* i vad de berör förevarande anslag. Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 114* och *II: 156*, såvitt nu är i fråga, till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester*

för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

34:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 48—50) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av barnkolonier m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Vid anmälan av ifrågavarande anslag har föredragande statsrådet tidigare (jfr V ht 1957 s. 118) anfört, att det vore önskvärt att nya vägar prövades för att tillgodose behovet av ferievistelse under lämpliga former för barn. I den mån så vore möjligt borde även anordningarna för ferievistelse uppmärksammas i samband med den försöksverksamhet rörande daghem och förskolor som ägt rum sedan budgetåret 1957/58. För närvarande prövas olika former för barns sommarvistelse. — Enligt föredraganden är det dock ännu ej möjligt att dra några slutsatser av försöksverksamheten. Bidragsgrunder och medelsanvisning bör därför bestå utan ändring.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyström m. fl.* (I: 25) och den andra inom andra kammaren av fru *Jäderberg* och fru *Thunvall* (II: 39), har hemställts, att riksdagen måtte dels besluta höja det statliga bidraget till vanliga kolonier och feriebarnsorganisationer från en krona till en krona 50 öre för barn och dag, bidraget till specialkolonier från två kronor till tre kronor för barn och dag samt bidraget till driften av vinterkolonier för sjuka, klena eller sjukdomsskadade skolbarn från tre kronor till fem kronor för barn och dag, dels ock uppräknade förevarande anslag från 1 700 000 kronor till 2 100 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen I: 25.

Utskottet. Socialstyrelsen, med vilken motionärerna instämt, har ansett att den pågående försöksverksamheten för att pröva nya former för barns sommarvistelse icke bör hindra att nuvarande verksamhet kommer i åtnjutande av ett förhöjt bidrag. Föredragande statsrådet anser å sin sida att bidragsgrunder och medelsanvisning bör vara oförändrade i avbidan på närmare erfarenheter av försöksverksamheten. Utskottet, som i det föregående (punkt 28) tillstyrkt anslag för fortsatt sådan verksamhet, finner föredragandens ståndpunkt välbetänkt och avstyrker därför motionerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 25 och II: 39 till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor.

Nykterhetsvård

35:o) **Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 53—59) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 124 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 042 000 kronor.

Departementschefen anför, att den beslutade nya slutna avdelningen vid anstalten, inrymmande 40 vårdplatser, beräknas kunna tagas i bruk den 1 juli 1959. Vid anmälan i 1958 års statsverksproposition av anstaltens avlöningsanslag anförde departementschefen, att frågan om behovet av och möjligheterna att utnyttja denna avdelning för en provisorisk utökning av platsantalet vid anstalten syntes böra prövas i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1959/60. Anstaltsstyrelsen har nu framhållit, att tillkomsten av den öppna avdelningen vid årsskiftet 1958—1959 medför en redan beslutad provisorisk utökning av platsantalet från 110 till 144, samt bestämt uttalat sig mot att den nya slutna avdelningen skulle avses för en ytterligare ökning av platsantalet. Nykterhetsvårdsutredningen och socialstyrelsen har avgivit yttranden av innebörd, att bristen på slutna vårdplatser kan göra det önskvärt att provisoriskt öka platsantalet utöver de nämnda 144 platserna. I anslutning härtill erinras om att ett av huvudsyftena med den av 1956 års riksdag fastställda byggnadsplanen för anstalten var att ersätta de nuvarande mycket otidsenliga förläggningarna i slottsbyggnaden med nya förläggningsbyggnader. Med hänsyn till bristen på vårdplatser har dock godtagits, att den nya öppna avdelningens platser tills vidare får utgöra en utökning av platsantalet. Härvid har dock förutsatts, att denna ökning skulle upphöra och sålunda slottsörläggningen frigöras så snart platssituationen medger detta. Enligt departementschefens mening bör det om möjligt undvikas, att tillkomsten av de återstående nya vårdavdelningarna förenas med fortsatt bibehållande av vårdplatserna i de

gamla förläggningarna utöver vad som nyss angivits. Skulle emellertid behovet av slutna vårdplatser öka ytterligare och inte kunna tillgodoses på annat sätt, bör den platsreserv i slottet, som uppkommer då den nya slutna avdelningen tages i bruk, kunna under en övergångstid utnyttjas i den mån så är möjligt med hänsyn till övriga förutsättningar för en utökning av anstalten. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva frågan om en sådan ökning och besluta om de anslagsöverskridanden, som kan förmedlas därav.

Departementschefen övergår därefter till att behandla anstaltsstyrelsens förslag beträffande avlöningsanslaget, varvid departementschefen sålunda i likhet med styrelsen utgår från att platsantalet under nästa budgetår skall utgöra 144.

Såsom chefen för civildepartementet anfört under för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en assistenttjänst i Ae 16 uppflyttas till Ae 17 och en tjänst som ekonomibiträde i Ae 2/3 till Ae 4. För den nya öppna avdelningen har tidigare medel beräknats för bl. a. en förste förman i Ag 9. I enlighet med anstaltsstyrelsens förslag bör nu i stället medel anvisas för en tjänst som förste vårdare i Ag 10.

Två med Kungl. Maj:ts medgivande — på grund av sjukdom hos ordinarie tjänstinnehavare — inrättade göromålsförordnanden anses böra upphöra. Med anledning av tillkomsten av den nya slutna avdelningen föreslås, att anstaltens personal förstärkes med en tillsynsman i Ag 11, en förste vårdare i Ag 10 och tre vårdare i Ag 8. Härvid har behovet av personalökning i samband med arbetstidsförkortningen beaktats i den mån detta behov nu kan bedömas. Anslaget föreslås höjt med 5 000 kronor för ökad biträdeshjälp. Beträffande medelsbehovet i övrigt tillstyrkes följande höjningar, nämligen 30 000 kronor för vikariatsersättningar m. m., 3 000 kronor för obekvämhetsstillägg, 4 600 kronor för löneklassuppflyttningar och 6 400 kronor för kompensation för höjda folkpensionsavgifter.

Vad departementschefen föreslagit medför en ökning av medelsbehovet med 82 000 kronor.

Utskottet. Som departementschefen erinrat var ett av huvudsyftena med den av 1956 års riksdag fastställda byggnadsplanen för anstalten att ersätta de nuvarande mycket otidsenliga förläggningarna i slottsbyggnaden med nya förläggningsbyggnader. Utskottet vill med anledning härav och i anslutning till departementschefens uttalande understryka att det bör undvikas att tillkomsten av de nya vårdavdelningarna annat än under en övergångstid förenas med ett fortsatt bibehållande av vårdplatserna i slottsbyggnaden.

Beträffande personalfrågorna har riksdagen numera i anledning av utskottets utlåtande nr 14 godkänt de av departementschefen upptagna för-

slagen till lönerogleringar. Övriga av departementschefen i detta sammanhang framställda förslag har utskottet även funnit sig kunna godtaga.

Åberopande det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	462 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	19 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	490 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	145 400
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 400
	Summa kronor 1 124 000;

b) till *Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 124 000 kronor.

36:o) **Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 59—62), vilket innebär en ökning av anslaget med 188 500 kronor med hänsyn till beräknad ökad beläggning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 978 400 kronor.

37:o) **Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 62 och 63), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 2 800 kronor med hänsyn till utgiftsökningar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr.o.m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	33 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 080
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	27 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 420
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	400
	<hr/>
	Summa kronor 71 000;

b) till *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 71 000 kronor.

38:o) **Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 63 och 64), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 26 200 kronor.

39:o) **Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 64), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	126 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	84 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	31 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 400
	Summa kronor 246 400;

b) till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 246 400 kronor.

40:o) **Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 65), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 8 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 104 500 kronor.

41:o) **Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 66—70) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 968 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 924 000 kronor.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört under för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en assistenttjänst i Ag 13 uppflyttas till lönegrad 14 och samtidigt ändras till extra ordinarie tjänst samt två chaufförstjänster i Ae 7 utbytas mot vårdartjänster i Ae 8.

Departementschefen finner det angeläget, att anstalten erhåller möjligheter att utöka tillsynen över de intagna, bl. a. för att förhindra att de kommer över spritdrycker eller avviker från anstalten. Behovet av ökad personal för tillsynsarbetet är särskilt framträdande vid de tillfällen, då vissa utrymmen på anstalten på grund av bristen på slutna vårdplatser användes såsom provisorisk ersättning för en sluten avdelning. Å andra

sidan bör beaktas, att Gudhemsanstaltens slutna avdelning, som beräknas bli färdig under hösten 1959, bör kunna avlasta Venngarnsanstalten från en del svårskötta vårdtagare. Från dessa utgångspunkter förordas, att personalen för nästa budgetår utökas med tre vårdare i Ag 8. För psykiaterns besöksarvoden bör enligt anstaltsstyrelsens förslag anvisas ytterligare 3 000 kronor. Beräkningarna under omräkningsposterna godtages i huvudsak.

I enlighet härmed föreslås anslaget höjt med 44 000 kronor.

Utskottet. Riksdagen har numera i anledning av utskottets utlåtande nr 14 godkänt de av departementschefen upptagna förslagen till tjänsteförändringar.

Med hänsyn till vad departementschefen upplyst om behovet av ökad personal för tillsynsarbetet tillstyrker utskottet den föreslagna förstärkningen med tre extra vårdartjänster.

Då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	281 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	559 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	122 600
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 400
Summa kronor	968 000;

b) till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 968 000 kronor.

42:o) **Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 70 och 71), vilket innebär en med 36 500 kronor ökad medelsanvisning på grund av ökat antal intagna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare*: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 745 900 kronor.

43:o) **Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Vårdavdelning i Fagersta.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 71 och 72), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 1 800 kronor för löneklassuppflyttningar och kompensation för höjda folkpensionsavgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Vårdavdelning i Fagersta* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 267 300 kronor.

44:o) **Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 72 och 73), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 300 kronor för löneklassuppflyttningar, kompensation för höjda folkpensionsavgifter m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr.o.m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	11 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	68 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	11 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	500

Summa kronor 102 300;

b) till *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 102 300 kronor.

45:o) **Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 73), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 79 600 kronor.

46:o) **Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 73—79) föreslagit riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 406 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 261 000 kronor.

Departementschefen anför, att av de uppgifter som lämnats i ärendet framgår att, såvitt nu kan bedömas, verksamheten vid anstalten kan beräknas bli delvis påbörjad under hösten 1959 och därefter successivt utökad så att samtliga 100 vårdplatser skulle kunna utnyttjas under budgetåret 1960/61. För nästa budgetår synes böra fastställas en personalplan med utgångspunkt från den beräknade omfattningen av verksamheten under den senare delen av budgetåret. Anstaltsstyrelsens förslag till sådan personalplan godtager departementschefen i stort sett, dock med följande ändringar.

I fråga om tjänsterna för det administrativa arbetet föreslås, att biträdespersonalen begränsas till ett kanslibitråde och ett kontorsbiträde. För de båda vårdavdelningarna bör, i avvaktan på närmare erfarenheter av personalbehovet, inrättas en assistenttjänst i A 14, två tillsynsmannatjänster — den ena i A 12 och den andra i A 11 — fyra förste vårdartjänster i A 10 och 13 vårdartjänster i A 8. Såsom anstaltsstyrelsen föreslagit bör vidare under nästa budgetår vid den slutna avdelningen finnas en tjänst som översköterska i A 10, vilken tjänst senare skall överföras till klinikavdelningen. I annat sammanhang hemställs, att medel för nästa budgetår anvisas för anordnande av en verkstad vid anstalten. Departementschefen föreslår, att en för arbetet vid denna verkstad avsedd tjänst som yrkesmästare i A 9 inrättas. Med prövningen av den andra av de två föreslagna yrkesmästartjänsterna bör däremot anstå. Den föreslagna ekonomipersonalen anses kunna reduceras med en vårdare och ett ekonomibitråde i A 2/3. För köksföreståndartjänsten tillstyrkes inte placering i högre lönegrad än A 10. För arvoden, vikarier, obekvämhetsstillägg m. m. beräknas ett belopp av ca 28 000 kronor.

Samtliga lönegradsplacerade tjänster utom kontorsbiträdestjänsten i Ao 5 bör såsom anstaltsstyrelsen föreslagit vara extra ordinarie. Den nuvarande anordningen med särskilda tjänster på försvarets stat för personal vid den förutvarande remontdepån bör därför kunna avvecklas fr. o. m. nästa budgetår.

Med hänsyn tagen till att vissa av de i personalplanen för nästa budgetår upptagna tjänsterna kan beräknas komma att vara vakanta under en del av året beräknas medelsbehovet under anslaget till 406 000 kronor. Det

framhålles därvid, att förskjutningar i tidsschemat för anstaltsbyggnader-
nas färdigställande kan komma att medföra, att medelsåtgången blir mindre
eller större än den här beräknade.

Utskottet har med tillfredsställelse noterat att verksamheten vid
anstalten, efter tidigare förskjutningar i tidschemat, numera beräknas kun-
na påbörjas under hösten innevarande år.

Då utskottet funnit sig utan erinran kunna godtaga departementschefens
förslag till personalplan liksom anslagsberäkningen, hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i per-
sonalförteckningen för statens vårdanstalt å Gudhem för al-
koholmissbrukare, som föranledes av vad departementschefen
anfört i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 ja-
nuari 1959;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt
å Gudhem för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare
fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	8 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	11 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	331 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 300
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> Summa kronor	406 000;

c) till *Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbru-
kare: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslags-
anslag av 406 000 kronor.

47:o) **Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Omkost-
nader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 79 och 80),
vilket innebär en med 196 900 kronor ökad medelsanvisning i samband med
att anstalten tages i bruk, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Gudhem för al-
koholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvi-
sa ett förslagsanslag av 226 900 kronor.

48:o) **Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Vissa inventarier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 81), vilket innebär att medel anvisas för anskaffande av vissa inventarier till en verkstad vid anstalten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Vissa inventarier* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

49:o) **Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 81—85) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 150 000 kronor.

Under denna rubrik har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 1 250 000 kronor.

Departementschefen lämnar först vissa uppgifter rörande utvecklingen av platssituationen under den senaste tiden. Enligt socialstyrelsens beräkningar uppgick platsbristen vid de allmänna (statliga och erkända) anstalterna den 1 oktober 1957 till ca 480 platser. Den 1 januari 1958 hade bristen ökat ytterligare, till 578 platser. Det närmaste halvåret utvisade en gynnsam utveckling med en kraftig minskning av platsbristen. Under det därpå följande kvartalet ökade bristen något och uppgick den 1 oktober 1958 till 256 platser. Det totala platsbehovet uppgick enligt socialstyrelsens beräkningar den 1 oktober 1957 till 2 013, den 1 april 1958 till 2 084 och den 1 oktober 1958 till 2 145 platser. Antalet av länsstyrelserna meddelade intagningsbeslut och de till socialstyrelsen inkomna platsansökningarna låg under tiden oktober 1957—september 1958 på en något högre nivå än under motsvarande period ett år tidigare.

Den av 1957 och 1958 års riksdagar godkända målsättningen för anstaltsorganisationens utbyggnad innebär, att platsantalet bör ökas till omkring 2 100. Mot bakgrunden av de nu anförda siffrorna och med beaktande av de av nykterhetsvårdsutredningen i ärendet åberopade skälen för viss återhållsamhet i fråga om ytterligare utbyggnad anses f. n. inte finnas anledning till någon väsentlig ändring av den nämnda målsättningen.

I detta sammanhang erinras om att statsmakternas beslut i olika frågor på nykterhetsvårdens område under de senaste åren kännetecknats av en strävan att åstadkomma en förskjutning inom denna vårdgren från tvångsmässig anstaltsvård till förebyggande öppen vård på ett tidigt stadium av alkoholmissbruk. Såväl genom lagstiftning som genom ökade anslag har skapats möjligheter till en betydande utökning av de öppna vårdformerna. Härigenom bör, åtminstone på något längre sikt, behovet av anstaltsvård kunna minska.

Rörande möjligheterna att förverkliga den beslutade utbyggnaden av de allmänna anstalterna anföres följande. Antalet platser på dessa anstalter uppgick den 1 juli 1958 till 1 766. Socialstyrelsen har i sina petita för nästa budgetår räknat med att 309 platser skall tillkomma på grund av redan meddelade beslut samt inkomna ansökningar om statsbidrag. Platsantalet skulle härigenom ökas till 2 075, därav 483 på statliga och 1 592 på erkända anstalter. Dessa 309 platser fördelar sig på följande sätt: 34 platser på den nya öppna avdelningen vid Svartsjöanstalten, vilken avdelning beräknats bli tagen i bruk vid början av innevarande år, 100 platser på den nya statsanstalten å Gudhem, som beräknas kunna delvis träda i verksamhet hösten 1959, samt 175 platser på erkända anstalter. Av de sistnämnda platserna har flertalet redan kommit till stånd. Utöver vad nu nämnts disponeras under tiden t. o. m. april 1959 en tillfällig vårdavdelning å Örenäs med närmare 100 platser.

Socialstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt om medel för anordnande av 120 nya vårdplatser, varvid styrelsen framhållit, att 82 av de befintliga platserna är av så provisorisk karaktär, att de inte bör bibehållas under längre tid. Av de skäl departementschefen tidigare anfört anser han sig inte böra förorda, att beslut nu fattas om någon utökning av platsantalet utöver de nämnda 2 075 platserna. Departementschefen har emellertid funnit det önskvärt, att förutsättningar skapas för nedläggande av de nämnda provisoriska platserna utan att platsantalet därigenom minskas. Kungl. Maj:t har beviljat bidrag med 900 000 kronor för anordnande av den förut nämnda anstalten å Rällsön, inrymmande 60 platser. Dessutom bör medel nu beräknas för anordnande av ytterligare 22 platser. Härigenom möjliggöres en avveckling av de 82 provisoriska platserna. Avvecklingen bör ske med beaktande av platssituationen. Om denna ger anledning därtill bör sålunda hinder inte möta att de provisoriska platserna utnyttjas ännu någon tid i den mån så befinnes möjligt. Medelsbehovet för anordnande av 22 nya platser bör beräknas till $(22 \times 15\,000)$ 330 000 kronor. I detta sammanhang framhålles, att det av socialstyrelsen angivna disponibla anslagsbeloppet genom beslutet om anordningsbidrag till anstalten å Rällsön minskats till ca 64 000 kronor.

Med hänsyn till att närmare erfarenheter av verksamheten vid enskilda vårdanstalter ännu inte vunnits och då nykterhetsvårdsutredningens arbete torde bli av betydelse för den fortsatta planeringen på detta område, föreslås, att medel nu inte beräknas för större ökning av platsantalet på sådana anstalter än till 350, d.v.s. 50 platser mer än vad som godtagits av 1958 års riksdag. Då socialstyrelsen räknat med att 265 platser skall erhållas med bidrag av redan disponerade anslagsmedel, erfordras ytterligare $(85 \times 5\,000)$ 425 000 kronor.

För inackorderingshemmens del har förra årets riksdag godtagit en utbyggnad till 350 platser. Socialstyrelsen räknar nu med att detta platsantal

skall kunna uppnås först under nästa budgetår. Då det f. n. finns ca 230 platser på sådana hem skulle för denna utbyggnad erfordras (120 × 5 000) 600 000 kronor. Det torde emellertid få anses sannolikt, att en mindre del av de nya platserna blir färdigställda vid sådan tid, att anordningsbidragen för dem inte behöver betalas ut före utgången av budgetåret 1959/60. För bidrag till anordnande av inackorderingshem beräknas med hänsyn härtill ett medelsbehov av 450 000 kronor under nästa budgetår.

I enlighet med det anförda och efter avdrag av det nyss angivna disponibla anslagsbeloppet beräknas medelsbehovet för anordnande av erkända och enskilda vårdanstalter samt inackorderingshem till (330 000 + 425 000 + 450 000 — 64 000) 1 141 000 kronor, vilket belopp avrundas till 1 150 000 kronor.

Kungl. Maj:t bör liksom hittills kunna vid fördelningen av anslaget avvika från vad som vid anslagsberäkningen upptagits för de olika bidragsändamålen.

Utskottet. Av departementschefens redogörelse framgår att den av riksdagen tidigare godkända målsättningen för utbyggnad av de allmänna anstalterna till att omfatta omkring 2 100 platser inom kort kan väntas bli förverkligad. Beträffande frågan om en fortsatt utbyggnad har departementschefen ansett att anledning f. n. saknas till någon väsentlig ändring av den tidigare målsättningen. Mot bakgrunden av de redovisade siffrorna rörande utvecklingen av platssituationen under de senaste två åren samt med beaktande av de genom lagstiftning och höjda anslag ökade möjligheterna att utbygga den öppna vården finner utskottet departementschefens ståndpunkt välbetänkt. I stället synes förutsättningar nu böra skapas för nedläggande av sådana befintliga vårdplatser, vilka har en alltför provisorisk karaktär för att kunna bibehållas under längre tid. Vad departementschefen härutinnan föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida.

I fråga om de enskilda anstalterna och inackorderingshemmen anser utskottet att en fortsatt utbyggnad bör eftersträvas. Utskottet tillstyrker att medel härför beräknas i den omfattning departementschefen har föreslagit.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 150 000 kronor.

50:o) **Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 86—92) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för bidrag till driftkostnader vid erkända och en-

skilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1959, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att från förevarande anslag bevilja erkända vårdanstalten Dagöholm ett särskilt statsbidrag av 50 000 kronor till täckande av vissa driftförluster vid anstalten, dels ock till Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 16 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 15 600 000 kronor.

Maximibeloppen för driftkostnadsbidrag till erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare utgör fr. o. m. den 1 juli 1958 13 (i vissa fall 14) kronor i form av garantibidrag och 8 kronor 50 öre i form av beläggningsbidrag. Socialstyrelsen har hemställt, att det sistnämnda bidraget höjes med en krona 50 öre samt därutöver med belopp som ger täckning för kommande löneökningar. Till stöd för förslaget om höjning med det angivna beloppet av en krona 50 öre har styrelsen åberopat angelägenheten av att vid vissa anstalter kunna höja flitpenningen med en krona till två kronor 50 öre per dag. Vidare har styrelsen åberopat, att stegringen av konsumentprisindex exkl. alkoholhaltiga drycker under tiden oktober 1957—juni 1958 med tre enheter motsvarar en kostnadsökning för anstalterna med ca 25 öre per vård dag samt att arbetstidsförkortningen medför ytterligare kostnadsökning. Vid prövningen av detta förslag har departementschefen funnit sig inte kunna tillstyrka höjning av beläggningsbidraget med mer än en krona. Departementschefen räknar med att anstalterna härigenom skall erhålla de medel som erfordras för redan inträffade kostnadsökningar och för arbetstidsförkortningen samt att anstalterna därutöver skall tillföras medel för att åtminstone delvis kunna genomföra den föreslagna höjningen av flitpenningarna. Förslaget om att höja bidragsbeloppen för kommande löneökningar kan departementschefen inte tillstyrka.

Socialstyrelsen har anmält, att vid erkända vårdanstalten Dagöholm under åren 1955—1957 uppkommit vissa driftförluster. Vid utgången av år 1957 uppgick det bokförda förlustbeloppet till drygt 69 000 kronor. I detta sammanhang erinras om att anstalten genom beslut av 1956 års riksdag erhöll statsbidrag med närmare 132 000 kronor för täckande av driftförluster under åren 1951—1955. Anstalten uppvisar sålunda under en lång följd av år ett ur ekonomisk synpunkt mindre tillfredsställande resultat. I enlighet med ett av föredragande departementschefen i 1956 års statsverksproposition gjort uttalande i ämnet har socialstyrelsen verkställt utredning rörande möjligheterna att nedbringa driftkostnaderna vid anstalten. Denna utredning har givit till resultat att vissa utgiftsposter kunnat minskas, och socialstyrelsen räknar med att anstalten inte skall uppvisa något underskott för budgetåret 1958/59. Vad gäller frågan om

täckande av det vid utgången av år 1957 föreliggande underskottet anser departementschefen att medel härför bör utgå från förevarande anslag. Särskilt statsbidrag för detta ändamål föreslås anvisat med 50 000 kronor. Därvid förutsättes, att anstalten tillvaratar alla möjligheter att täcka återstoden av underskottet med löpande driftinkomster. Av riksdagen anses böra inhämtas medgivande för Kungl. Maj:t att bevilja anstalten det av departementschefen förordade särskilda statsbidraget.

Medelsbehovet för driftbidrag till erkända och enskilda anstalter måste beräknas på grundval av vissa antaganden rörande antalet vårdplatser och vård dagar samt de faktiska bidragsbeloppens storlek. Departementschefen räknar med att platsantalet i genomsnitt under nästa budgetår kommer att utgöra 1 575 vid erkända och 325 vid enskilda anstalter. Antalet vård dagar beräknas till 520 000 respektive 100 000. Vidare räknar departementschefen med att de beviljade bidragsbeloppen genomsnittligt kommer att ligga något under maximibeloppen. Från dessa förutsättningar och med beaktande av det särskilda bidraget till anstalten Dagöholm uppskattas medelsbehovet för driftbidrag till 12 200 000 kronor för erkända och 2 400 000 kronor för enskilda anstalter.

Socialstyrelsens förslag om rätt för anstalterna att uttaga skälig inackorderingsavgift av intagen, som under anstaltsvistelsen har inkomst av anställning utom anstalten, finner departementschefen väl motiverat och tillstyrker detsamma. De föreskrifter rörande avgiftens storlek vid erkända och enskilda anstalter, som det bör ankomma på socialstyrelsen att utfärda, bör tjäna till ledning vid bestämmande av motsvarande avgifter vid statsanstalterna.

Socialstyrelsen har vidare föreslagit, att ersättning skall utgå för erkänd anstalts kostnader för resa, som vårdare företager för att medfölja intagen från anstalten till hemorten. I åtskilliga fall torde det finnas behov av att låta en vårdare följa med den intagne under resa till hemmet eller därmed jämställd resa. Departementschefen förordar därför att, i de fall då anstaltsledningen finner tillräckliga skäl föreligga för en sådan åtgärd, ersättning för vårdarens resa får utgå. Kostnaderna härför torde inte bli av sådan storlek, att de bör påverka beräkningen av behovet av medel för ersättningar för särskilda vårdkostnader under nästa budgetår. Med utgångspunkt från det förut angivna vård dagsantalet vid erkända anstalter, 520 000, och den av socialstyrelsen beräknade kostnaden per vård dag, 2 kronor 40 öre, kan medelsbehovet beräknas till ca 1 260 000 kronor.

För driftbidrag till inackorderingshem och bidrag till familjevård bör medelsbehovet i enlighet med socialstyrelsens förslag beräknas till 920 000 respektive 20 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget upptages till 16 800 000 kronor.

De av departementschefen förordade ändringarna av bidrags- och ersättningsbestämmelserna anses böra genomföras fr. o. m. den 1 juli 1959.

Utskottet. Med hänvisning till att gällande maximibelopp för driftbidragen icke lämnar utrymme för önskvärda förbättringar av vårdverksamheten har socialstyrelsen föreslagit att beläggningsbidragets maximibelopp höjes med en krona 50 öre till 10 kronor samt därutöver med belopp som ger täckning för kommande löneökningar. Utskottet är i nuvarande läge icke berett tillstyrka större höjning än vad departementschefen ansett sig kunna föreslå eller sålunda en ökning av beläggningsbidraget med en krona.

Med hänsyn till de i ärendet lämnade uppgifterna om driftförlusterna vid erkända anstalten Dagöholm samt de åtgärder som vidtagits för att nedbringa driftkostnaderna i fortsättningen vill utskottet icke motsätta sig att anstalten erhåller det av departementschefen föreslagna särskilda statsbidraget.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordade ändringarna av grunderna för bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1959;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att från förevarande anslag bevilja erkända vårdanstalten Dagöholm ett särskilt statsbidrag av 50 000 kronor till täckande av vissa driftförluster vid anstalten;

c) till *Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 16 800 000 kronor.

51:o) **Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 92 och 93), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 200 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

52:o) **Utbildning av nykterhetsvårdspersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 93), vilket innebär att kurserna för anstaltspersonal skall få omfatta inte blott de allmänna utan även de enskilda vårdanstalternas personal samt i fråga om anslagsberäkningen oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av nykterhetsvårdspersonal* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

53:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 94—97), vilket innebär en ökning av anslaget med 48 000 kronor, varav 25 000 kronor för vikarier och tillfällig arbetskraft samt 23 000 kronor för löneklassuppflyttningar och kompensation för höjda folkpensionsavgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	74 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 288 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	202 700
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 000
	Summa kronor 1 575 000;

b) till *Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 575 000 kronor.

54:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 97 och 98), vilket innebär en uppräkningsanslag med 15 000 kronor till expenser, hyror m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 539 000 kronor.

55:o) **Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 98 och 99), vilket innebär en med 1 500 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till beräknad ökning av bidragsunderlaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 13 500 000 kronor.

56:o) **Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 99 och 100), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 72 500 kronor.

57:o) **Bidrag till länkrörelsen.** Kungl. Maj:t har (punkt 66, s. 100 och 101) föreslagit riksdagen att till Bidrag till länkrörelsen för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 50 000 kronor.

Socialstyrelsen har erinrat om nykterhetsvårdsutredningens i statsverkspropositionen till 1958 års A-riksdag (V ht s. 148) redovisade förslag till ändrade grunder för statsbidrag till länksammanslutningar. Förslaget innebar, att det särskilda statsbidraget skulle upphöra och att i stället kommunala anslag till länkrörelsen skulle i viss omfattning utgöra statsbidragsberättigade utgifter för nykterhetsnämnderna. Statsmakterna har emellertid inte tagit ställning till förslaget.

Socialstyrelsen förordar i första hand att nykterhetsvårdsutredningens förslag godtages att gälla från tidigast möjliga tidpunkt, vilken synes vara den 1 juli 1959. Den ökade belastning av anslaget till de kommunala nykterhetsnämnderna, som skulle föranledas härav, är icke möjlig att beräkna med någon större grad av säkerhet. Något nämnvärt anslagsöverskridande torde dock ej vara att befara.

I andra hand förordar socialstyrelsen höjning av det nuvarande anslaget. Såsom utgångspunkt för beräkningen av denna höjning anger styrelsen ett genomsnittligt understödsbelopp av 2 000 kronor per år och länkorganisation. Då antalet länkorganisationer i behov av statligt bistånd kan uppskattas till omkring 125, skulle anslagsbehovet utgöra 250 000 kronor.

Nykterhetsvårdsutredningen har, under hänvisning till sitt tidigare förslag i ämnet, uttalat sin anslutning till socialstyrelsens förslag.

Representanter för de icke riksförbundsanslutna Sällskapen Länkarna har inkommit med en skrivelse, vari de instämmer i socialstyrelsens förslag. Beträffande det av styrelsen i andra hand framförda förslaget påpekas dock, att ett anslagsbelopp av 250 000 kronor är otillräckligt, då antalet länkorganisationer överstiger det av styrelsen angivna antalet.

Departementschefen erinrar, att han vid anmälan förra året av nykterhetsvårdsutredningens förslag till ändrade grunder för statsbidrag till länksammanslutningar anförde, att han med hänsyn till den kostnadsökning för staten, som förslagets genomförande skulle leda till, inte var beredd att då ta ställning till detsamma. På grundval av samma ståndpunkt även nu anser departementschefen, att den av länkorganisationerna bedrivna verksamheten bör ges ett ökat stöd genom en viss höjning av det nuvarande statsbidraget och föreslår därför, att anslaget för nästa budgetår höjes med 50 000 kronor och alltså uppföres med 100 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyström* (I: 27) och den andra inom andra kammaren av fru *Jäderberg m. fl.* (II: 41), i vilka har hemställts, att riksdagen måtte till Bidrag till länkrörelsen för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 175 000 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Senander m. fl.* väckt motion (II: 42), vari har hemställts, att riksdagen måtte i enlighet med socialstyrelsens och nykterhetsvårdsutredningens förslag till Bidrag till länkrörelsen för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 250 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 27 och II: 42.

Utskottet. Som framgår av den föregående redogörelsen har slutlig ställning inte tagits från Kungl. Maj:ts sida till nykterhetsvårdsutredningens förslag, innebärande att kommunala anslag till länksammanlutningar i viss omfattning skulle utgöra statsbidragsberättigade utgifter för nykterhetsnämnderna. Enligt utskottets mening talar flera skäl för en lösning av bidragsfrågan efter de av utredningen föreslagna riktlinjerna. Då utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t upptar frågan till närmare övervägande, anser sig utskottet icke nu böra ifrågasätta någon höjning av förevarande anslag utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet avstyrker sålunda motionerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 27 och II: 41 samt II: 42 till *Bidrag till länkrörelsen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet

58:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 102—113) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 057 200 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 665 200 kronor.

Den permanenta organisationen för arbetsmarknadsstyrelsens byggande verksamhet, omfattande tekniska byrån och vissa delar av kameralbyråns intendentursektion, fastställdes år 1952 eller vid en tidpunkt då beredskapsarbetena hade ringa omfattning. Verksamheten har sedan dess mångdubblats. Den personalökning, som härigenom blivit nödvändig, har åstadkommits genom inrättande av tjänster uteslutande inom styrelsens krisorganisation.

Till utgångspunkt för den av styrelsen nu redovisade omprövningen av personalbehovet för den byggande verksamheten har tagits en för såväl innevarande som nästa budgetår uppskattad volym av beredskapsarbeten av ca 800 000 dagsverken. Styrelsen föreslår att en arbetsvolym av 350 000 dagsverken tills vidare lägges till grund för beräkningen av personalbehovet för den permanenta organisationen och att det återstående behovet av tjänster täckes inom krisorganisationen. Departementschefen har ansett sig i stort sett kunna godtaga styrelsens förslag.

I fråga om den permanenta organisationen föreslås i anslutning till styrelsens yrkanden att från krisorganisationen överföres till tekniska byrån två byrådirektörstjänster i Ae 24, en byråingenjörstjänst i Ae 19 och en ingenjörstjänst i Ag 17 samt till intendentursektionen en förste byråingenjörstjänst i Ag 23, en byråingenjörstjänst i Ae 21, två byråinspektörstjänster i Ae 19 och en assistenttjänst i Ae 13. De extra tjänsterna bör därvid inrättas som extra ordinarie.

Beträffande personalbehovet inom krisorganisationen bör två för tekniska byrån avsedda byråingenjörstjänster i Ag 21, vilka styrelsen även föreslagit skola överföras till normalorganisationen, alltjämt redovisas inom krisorganisationen. Emellertid förordas att tjänsterna ombildas till extra ordinarie i samma lönegrad. Härjämte anmäles, att Kungl. Maj:ts numera efter särskild framställning från styrelsen medgivit att tre inom byggnadstillståndssektionen på grund av minskade arbetsuppgifter ledigblivna befattningar må återbesättas, varvid en förste byråingenjörstjänst i Ae 23 utnyttjas på tekniska byrån samt två ingenjörstjänster i Ae 17 resp. Ae 15 på intendentursektionen. Styrelsen har härutöver räknat med ytterligare personalförstärkningar för den byggande verksamheten. Departementschefen tillstyrker dessa förslag i så måtto att han föreslår, att under anslaget till styrelsens krisorganisation beräknas ett belopp av 50 000 kronor, som bör stå till Kungl. Maj:ts förfogande för inrättande av extra tjänster om arbetsmarknadsläget skulle ge anledning därtill.

Av skäl som styrelsen anfört tillstyrkes, att på arbetsvårdsbyrån inrättas en tjänst som konsulent i Ae 19 för blindas. Med anledning av styrelsens förslag om att arvodesbefattningen för en redaktör med deltidstjänstgöring skall ändras till en permanent heltidstjänst i Ae 21 förordas, att arvodet tills vidare höjes till belopp motsvarande lönen i nämnda lönegrad.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en för lokaliserings- och utredningsbyråns statistiksektion upptagen assistenttjänst i Ae 13 ändras till en befattning för amanuens-aktuarie.

Materialförvaltartjänsten i Ae 13 och en förste byråsekreterartjänst i Ae 23 vid arbetsförmedlingsbyråns praktikantsektion föreslås överförda på ordinarie stat. En å övergångsstat upptagen byråinspektörstjänst i Ao 19 bör såsom styrelsen föreslagit avföras ur personalförteckningen, varjämte antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster i Ao 5 bör minskas med en till 98. Vidare tillstyrkes, att en för lokaliserings- och utredningsbyrån upptagen tjänst som förste byråsekreterare i Ag 23 ombildas till extra ordinarie tjänst i samma lönegrad.

Vad nu förordats medför, inberäknat omräkningsposterna, en ökning av medelsbehovet under anslaget med 392 000 kronor. Anslaget bör sålunda uppföras med 6 057 200 kronor.

Utskottet. Mot bakgrunden av utvecklingen sedan 1952, då styrelsens permanenta organisation för den byggande verksamheten fastställdes av riksdagen, vill utskottet icke motsätta sig den av departementschefen föreslagna överföringen av tjänster från krisorganisationen till tekniska byrån och intendentursektionen. Beträffande det av styrelsen samtidigt anmälda behovet av personalförstärkningar inom krisorganisationen anser utskottet i likhet med departementschefen att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att efter närmare prövning av det med hänsyn till arbetsmarknadsläget föreliggande behovet besluta om inrättande av extra tjänster inom styrelsens krisdel.

Under erinran att riksdagen tidigare godkänt att en assistenttjänst i Ae 13 ändras till en tjänst för amanuens-aktuarie samt då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> 2 172 500	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	67 700

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	2 956 400
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, förslagsvis	25 000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	798 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	37 000

Summa kronor 6 057 200;

c) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 057 200 kronor.

59:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 68, s. 113—116) föreslagit riksdagen att till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 022 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 869 500 kronor.

Departementschefen förordar att anslagsposten till sjukvård m. m. höjes med 10 000 kronor. Under posterna till ersättningar för resor inom riket, till ersättningar för internordiska resor, till bearbetning av statistiskt material och till övriga expenser för eget behov tillstyrkes höjningar med resp. 36 000, 3 500, 20 000 och 25 000 kronor. För bränsle, lyse och vatten beräknas ytterligare 4 000 kronor. Medelsanvisningen till expenser för annat än eget behov höjes i anslutning till belastningen med 50 000 kronor. Anslagsposten till materiel och maskiner för tryckerianläggningen höjes med 15 000 till 85 000 kronor, varav 61 000 kronor avses för papper m. m. och 24 000 kronor för återstående maskinanskaffningar. I enlighet med styrelsens förslag minskas anslagsposten till publikationstryck med 7 500 till 129 000 kronor, varjämte inkomstposten höjes med 3 000 till 23 000 kronor. Anslaget föreslås sålunda å ena sidan ökat med 163 500 kronor och å andra sidan minskat med 10 500 kronor samt upptages med 1 022 500 kronor.

I de under punkten 2 nämnda likalydande *motionerna I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 920 300 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Av skäl som utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör detta anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 022 500 kronor.

60:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 69, s. 116—119) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 185 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 250 000 kronor, varav 1 150 000 kronor beräknats till avlöningar och 100 000 kronor till omkostnader.

Som framgår av redogörelsen under arbetsmarknadsstyrelsens avlöningsanslag har departementschefen tillstyrkt styrelsens förslag om överföring av tjänster från kris- till normalorganisationen med undantag av två för tekniska byrån avsedda byråingenjörstjänster i Ag 21, vilka ansetts alltjämt bära kvarstå inom krisorganisationen. Emellertid har departementschefen föreslagit, att de ombildas till extra ordinarie tjänster i oförändrade lönegrader. Vidare har anmälts, att Kungl. Maj:t numera medgivit att en förste byråingenjörstjänst i Ae 23 och två ingenjörstjänster i Ae 17 resp. Ae 15 på byggnadstillståndssektionen i fortsättningen får utnyttjas för den byggande verksamheten. Slutligen har departementschefen i nämnda sammanhang föreslagit, att ett belopp av 50 000 kronor beräknas under förevarande anslog att stå till Kungl. Maj:ts förfogande för inrättande av extra tjänster, om arbetsmarknadsläget skulle ge anledning därtill.

I fråga om återstående tjänster på byggnadstillståndssektionen har Kungl. Maj:t numera medgivit, att en extra tjänst i Ag 15 ersättes med en vakant förste assistenttjänst i Ae 16. Såsom styrelsen anført bör med anledning härav tre assistenttjänster i Ae 13 indragas. Ytterligare lättnader i byggnadsregleringen har nyligen beslutats. Det är dock icke möjligt att nu ange i vilken omfattning en personalminskning på grund härav kan genomföras. Emellertid förutsättes, att styrelsen tillvaratar de möjligheter härtill som kan yppas.

Med anledning av vad departementschefen nu förordat beräknas avlöningskostnaderna, inberäknat utgifter för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, till 1 070 000 kronor. Till omkostnader beräknas 115 000 kronor. Anslaget upptages sålunda med 1 185 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om vad utskottet anfört under punkt 58 får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 185 000 kronor.

61:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 119—124) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 25 169 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 24 868 500 kronor.

Vid anmälan av avlöningsanslaget för innevarande budgetår anförde departementschefen, att de av statens organisationsnämnd och arbetsmarknadsstyrelsen gemensamt verkställda organisationsundersökningarna hade bestyrkt behovet av en utökning — beräknad till 77 tjänster — av arbetsförmedlingsorganisationen, främst i fråga om arbetsvården samt ungdomsförmedlingen och yrkesvägledningen. Ehuru departementschefen fann behovet fullt klarlagt, ansåg han sig dock icke kunna tillstyrka att ytterligare tjänster inrättades utöver de 29 befattningar, som riksdagen under de två föregående budgetåren beslutat med anledning av de nämnda organisationsundersökningarna.

Åtstramningen på arbetsmarknaden har under innevarande budgetår ställt särskilda krav på arbetsförmedlingens resurser. Kungl. Maj:t har med anledning härav, med stöd av riksdagens bemyndigande, medgivit arbetsmarknadsstyrelsen att inom den offentliga arbetsförmedlingens krisorganisation anställa extra personal för uppgifter, som äger samband med planerings- och verkställighetsåtgärder till bekämpande av arbetslöshet. Enligt departementschefens mening bör denna möjlighet stå öppen även under nästa budgetår. Med hänsyn härtill är departementschefen icke beredd att nu tillstyrka styrelsens förslag om inrättande av permanenta tjänster för den allmänna förmedlingen.

Departementschefen tillstyrker, att personalorganisationen för ungdomsförmedlingen-yrkesvägledningen med hänsyn till den ökade yrkesvägledningsverksamheten i skolorna förstärkes med fem förste assistenttjänster i Ae 16.

Som framgår av vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör även i anslutning till den av styrelsen framlagda personalplanen för ungdomsförmedlingen-yrkesvägledningen nio förste assistenttjänster i Ao 16 uppflyttas till inspektörstjänster i Ao 19.

Beräkningarna av omräkningsposterna godtas. Därjämte föreslås, att två assistenttjänster i Ae 16, varav en i Lund och en i Göteborg, ordinarie-sättes.

De i det föregående förordade förslagen medför en ökning av medelsbehovet under anslaget med 300 500 kronor.

Utskottet delar departementschefens mening att några nya permanenta tjänster för den allmänna förmedlingen icke bör inrättas i nuvarande läge. I stället synes riksdagen, liksom förut, böra lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att inom krisorganisationen anställa erforderlig extra personal.

I fråga om personalorganisationen för ungdomsförmedlingen-yrkesvägledningen har riksdagen numera godkänt att nio förste assistenttjänster uppflyttas till inspektörstjänster. Den härutöver föreslagna förstärkningen av organisationen med fem nya förste assistenttjänster i Ae 16 föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag även i övrigt hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 528 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	296 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal...	10 850 600

4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 333 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	157 000
	Summa kronor 25 169 000;

c) till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 25 169 000 kronor.

62:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, s. 124—126) föreslagit riksdagen att till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 335 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 799 500 kronor.

Departementschefen förordar, att anslagsposten till sjukvård m. m. höjes med 10 000 kronor. Vidare förordas, att posten till reseersättningar höjes med 105 000 kronor och posten till expenser med 185 000 kronor och att av dessa belopp 55 000 resp. 95 000 kronor ställes till styrelsens förfogande först efter Kungl. Maj:ts närmare prövning av medelsbehovet. Till lokalkostnader anses böra anvisas ytterligare 236 000 kronor. Emellertid anses det till ett kommande budgetår böra övervägas att till byggnadsstyrelsen överföra lokalanskaffningen för arbetsförmedlingens samtliga lokaler. Lokalkostnaderna bör därvid belasta fastighetsfonden i stället för förevarande anslag. För nästa budgetår höjes anslaget i enlighet med det anförda med 536 000 kronor och upptages med 6 335 500 kronor.

I de under punkten 2 nämnda likalydande *motionerna I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 702 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Av skäl som utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör detta anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 206* och *II: 261*, såvitt nu är i fråga, till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader*

för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 335 500 kronor.

63:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 72, s. 126—128) föreslagit riksdagen att till Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 060 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 745 000 kronor, varav till avlöningar beräknats 1 360 000 kronor och till omkostnader 385 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår, att styrelsen erhåller generellt medgivande att inom ramen av ett belopp av 400 000 kronor anställa erforderlig extra personal. Då viss del av denna kostnad torde rymmas under nuvarande anslag, beräknas den erforderliga ökningen av anslagsposten till 300 000 kronor. Styrelsen föreslår sålunda, att till avlöningar för nästa budgetår anvisas 1 660 000 kronor.

Medelsbehovet för omkostnader beräknas öka med 15 000 till 400 000 kronor på grund av ökade telefonkostnader, höjda städerskelöner och prisstegringar i övrigt.

Departementschefen anför, att Kungl. Maj:t med anledning av åtstramningen på arbetsmarknaden medgivit arbetsmarknadsstyrelsen att under innevarande budgetår för tiden t. o. m. januari månad 1959 inom ramen av ett belopp av högst 150 000 kronor inom krisorganisationen anställa extra personal för uppgifter, som äger samband med planerings- och verkställighetsåtgärderna till bekämpande av arbetslöshet. Behov av medel för fortsatt förstärkning under återstoden av innevarande budgetår har även anmälts av styrelsen.

Departementschefen delar styrelsens uppfattning att medel för dylika förstärkningar bör stå till förfogande även under nästa budgetår. Den av styrelsen angivna marginalen härför, 400 000 kronor, godtas. Beloppet bör emellertid såsom statskontoret anfört ställas till styrelsens förfogande först efter Kungl. Maj:ts prövning. Styrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt under anslaget föranleder ej heller erinran från departementschefens sida. Anslaget upptages sålunda med $(1\,745\,000 + 315\,000)$ 2 060 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 060 000 kronor.

64:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 73, s. 128—131) föreslagit riksdagen att till Bidrag till erkända arbetslöshetskassor för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 44 000 000 kronor.

På grund av en större arbetslöshet än tidigare har utbetalningarna från de erkända arbetslöshetskassorna ökat och därmed har också statsbidraget till kassorna stigit. Arbetsmarknadsstyrelsen har på grund av denna utveckling ansett, att det genomsnittliga antalet ersättningsdagar per försäkrad bör sättas högre än vad tidigare skett vid beräkning av anslagsbehovet eller till 5,00 ersättningsdagar per årsmedlem i stället för det för innevarande budgetår använda talet 3,75. Under år 1957 har antalet ersättningsdagar per årsmedlem stigit till 4,7. Den av styrelsen gjorda uppskattningen av antalet ersättningsdagar synes departementschefen därför och med hänsyn till utvecklingen på arbetsmarknaden under den senaste tiden vara rimlig. Ej heller i övrigt har departementschefen något att erinra mot grunderna för beräkningen.

Den 1 september 1958 trädde nya bestämmelser rörande de erkända arbetslöshetskassorna i kraft. Ändringarna innebar bl. a., att den period för vilken räkenskaper avslutas och statsbidrag beräknas anslutes till det s. k. försäkringsåret, som omfattar tiden den 1 september—den 31 augusti. Med anledning härav beräknades för budgetåret 1958/59 statsbidrag endast för tiden den 1 januari—den 31 augusti 1958 eller med 44 000 000 kronor, motsvarande 80 % av det av styrelsen beräknade bidragsbeloppet för helt år, 55 000 000 kronor. Fr. o. m. nästa budgetår kan statsbidrag åter beräknas för hel tolv månadersperiod. Anslaget bör härvid i enlighet med styrelsens förslag sättas till 77 000 000 kronor, vilket innebär en höjning med 33 000 000 kronor jämfört med anslaget för innevarande budgetår.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor.

65:o) **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 74, s. 131—142) föreslagit riksdagen att till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 30 000 000 kronor.

Departementschefen anför, att arbetslösheten under år 1958 låg på en

högre nivå än närmast föregående år. Särskilt inom skogsbruket men också inom vissa delar av industrien noterades ökade arbetslöshetssiffror, medan däremot sysselsättningen inom byggnadsverksamheten tidvis låg på en högre nivå än närmast föregående år. Den ökade arbetslösheten har nödvändiggjort en ökad aktivitet från statsmakternas sida för att upprätthålla sysselsättningen.

Såvitt nu kan bedömas synes man få räkna med en kvarstående avmattning i efterfrågan på arbetskraft under de närmaste månaderna. Risk föreligger för sysselsättningsstörningar inom vissa branscher eller vid enstaka företag. Särskilt för ungdomar utan utbildning och för personer med arbets hinder av något slag kan det bli svårt att finna sysselsättning. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna måste utformas med hänsynstagande till dessa förhållanden.

Även i det nuvarande läget måste åtgärder ägnade att underlätta arbetskraftens rörlighet tillmätas den största betydelse. Arbetsmarknadsstyrelsen har därför bl. a. beretts möjligheter att tillfälligt förstärka arbetsförmedlingen på orter med mera framträdande sysselsättningssvårigheter. De förra året redovisade åtgärderna för att åstadkomma ökad geografisk rörlighet av arbetskraften — reviderade bestämmelser rörande rese- och flyttningssättningar till arbetslösa, anskaffande av bostäder på orter, där det finns möjligheter att placera ytterligare arbetskraft, samt familjebidrag till familjeförsörjare, som tillträder anställning på annan ort men som inte omedelbart kan erhålla familjebostad där — har visat sig väl fylla sin uppgift. Genom beslut den 19 december 1958 har Kungl. Maj:t bemyndigat styrelsen att disponera medel också för utbetalande av starthjälp till arbetslös som erhåller anställning på annan ort. Starthjälpen må utgå med högst 300 kronor i varje särskilt fall. Kostnaderna under budgetåret 1958/59 beräknas till närmare 1 000 000 kronor. Dessa olika rörlighetsstimulerande åtgärder, som oavsett konjunkturläget måste tillmätas stor betydelse i arbetsmarknadspolitiken, bör enligt departementschefens mening bedrivas även under det kommande budgetåret.

I det rådande arbetsmarknadsläget är möjligheterna till omplacering av arbetskraft mera begränsade än tidigare. Det har därför blivit nödvändigt att innevarande vinter anordna beredskapsarbeten i större omfattning än föregående år. Genom en intensifiering av planeringsarbetet av ifrågakommande arbetsobjekt föreligger tekniska möjligheter att avsevärt utvidga beredskapsarbetenas omfattning. Departementschefen ansluter sig till arbetsmarknadsstyrelsens uppfattning att dessa möjligheter bör utnyttjas och att vi bör vara beredda att under budgetåret 1959/60 möta ett behov av beredskapsarbeten av samma omfattning som innevarande budgetår.

Enligt departementschefens mening har statliga industribeställningar stor betydelse som arbetslöshetsbekämpande medel. I anslutning till vad

arbetsmarknadsstyrelsen anfört i denna fråga anmäles, att Kungl. Maj:t genom beslut den 28 november 1958 bemyndigat styrelsen att utlägga industribeställningar dels hos örlogsvarvet i Karlskrona dels hos andra industri-företag för ett sammanlagt belopp av 40 000 000 kronor.

Utbildningsbidragen åt vissa arbetslösa m. fl. höjdes fr. o. m. den 1 juli 1957. Därefter har en stegring av levnadskostnaderna inträtt, som motiverar en höjning av bidragen med ca 10 %. Med hänsyn till de ekonomiska svårigheter, som i många fall gjort sig gällande bland eleverna, ansluter departementschefen sig till det av arbetsmarknadsstyrelsen framlagda förslaget, dock med den ändringen att hyresbidraget i ortsgrupp 2 höjes till 70 kronor, varigenom höjningen blir densamma i alla ortsgrupporna. Höjningen bör gälla fr. o. m. den 1 juli 1959.

I enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag bör de båda reservationsanslagen Kostnader för överflyttning av arbetskraft och Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. sammanslås och eventuell behållning på förstnämnda anslag vid innevarande budgetårs utgång överföras på nu ifrågavarande anslag. Den följande beräkningen av medelsbehovet för budgetåret 1959/60 utgår sålunda från att kostnaderna under anslaget för överflyttning av arbetskraft överförts till arbetslöshetsanslaget. Till detta anslag bör vidare från nionde huvudtiteln överföras vid innevarande budgetårs slut förefintlig, obunden reservation å reservationsanslaget Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag. Reservationen uppgår till 527 000 kronor. Kostnaderna för undersökningar och utredningar rörande torrlägningsföretag, som skall utföras som beredskapsarbeten, har hittills bestritts från anslaget i fråga. Dessa kostnader bör hädanefter bestridas av arbetslöshetsmedel.

Under budgetåret 1957/58 uppgick de sammanlagda utgifterna till arbetsmarknadsreglerande åtgärder till 112 000 000 kronor, varav 42 000 000 kronor från arbetslöshetsanslaget och 70 000 000 kronor från sjätte huvudtitelns reservationsanslag till Vissa vägbyggnadsarbeten.

Genom redan beviljade anslag står för innevarande budgetår till förfogande för arbetsmarknadsreglerande åtgärder 58 000 000 kronor under arbetslöshetsanslaget och 65 000 000 kronor under reservationsanslaget Beredskapsarbeten på vägar och gator m. m. eller sålunda tillhoppa 123 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har beräknat behovet av ytterligare medel under arbetslöshetsanslaget till 50 000 000 kronor, varav 15 000 000 kronor beräknats för industribeställningar. Härjämte har styrelsen begärt bemyndigande att lägga ut industribeställningar för högst 25 000 000 kronor medan medelsanvisning i denna del enligt styrelsens förslag skulle anstå till nästa budgetår. Såsom förut nämnts har Kungl. Maj:t nyligen bemyndigat styrelsen dels att lägga ut industribeställningar för sammanlagt 40 000 000 kronor dels ock att utbetala starthjälp, för vilket ändamål kost-

naderna innevarande budgetår uppskattas till närmare 1 000 000 kronor. På tilläggsstat har äskats medel för täckande av angivna kostnader, sammanlagt 41 000 000 kronor, samt därutöver ett belopp av 30 000 000 kronor.

Vidare har föreslagits, att 75 000 000 kronor anvisas på tilläggsstat under reservationsanslaget Beredskapsarbeten på vägar och gator.

Sammanlagt skulle därmed under femte huvudtiteln 269 000 000 kronor stå till förfogande för arbetsmarknadsreglerande åtgärder under innevarande budgetår. Härtill kommer 25 000 000 kronor, som äskats under sjätte huvudtitelns vägbyggnadsanslag. Dessa medel bör av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen disponeras i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen.

Någon exakt beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår kan givetvis icke göras. Med beaktande av de beräknade utgifterna under innevarande budgetår uppskattas det sammanlagda medelsbehovet för arbetsmarknadsreglerande åtgärder till 225 000 000 kronor. Härav beräknas 100 000 000 kronor under arbetslöshetsanslaget. Återstående 125 000 000 kronor bör anvisas under reservationsanslaget Beredskapsarbeten på vägar och gator, att avräknas mot automobilskattemedlen. Huruvida liksom under innevarande budgetår ökade medel bör ställas till förfogande på sjätte huvudtitelns vägbyggnadsanslag för att tagas i anspråk av sysselsättningsskäl är det inte möjligt att f. n. bedöma.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Söderberg m. fl.* (I: 109) och den andra inom andra kammaren av herr *Jacobsson i Sala m. fl.* (II: 378), i vilka har hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga arbetsmarknadsstyrelsen att av medel avsedda för sysselsättningsbefrämjande åtgärder till landets företagareföreningar ställa låne-medel i erforderlig omfattning till disposition, att utlånas till företag på orter som är hårt drabbade av arbetslöshet,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Torsten Andersson m. fl.* (I: 178) och den andra inom andra kammaren av herrar *Brandt i Sätilla* och *Wahlund* (II: 240), i vilka har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att av det anslag å beredskapsstat, som i syfte att reducera arbetslösheten inom byggnadsfacken under instundande sommar- och vinterhalvår avses att utnyttjas för byggande av yrkesskolor, 4 milj. kronor måtte reserveras för nybyggnadsprojekt vid lantbrukets fasta undervisningsanstalter,

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Rimmerfors* och *Larsson* i Stockholm väckt motion (II: 10), vari har föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en sådan översyn av bestämmelserna för avlöning av arkivarbetare, att ersättningen differentieras med hänsynstagande till vederbörandes utbildning och arbetets art.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 109, II: 240 samt II: 10.

Utskottet. I anslutning till vad departementschefen anfört vill utskottet understryka vikten av att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna utformas med hänsynstagande till de skiftande förhållandena på arbetsmarknaden. Utom beredskapsarbeten i traditionell form synes härvid såsom departementschefen framhållit åtgärder ägnade att underlätta arbetskraftens rörlighet böra tillmätas den största betydelse. Utskottet är även ense med departementschefen om att statliga industribeställningar har stor betydelse som arbetslöshetsbekämpande medel. Slutligen vill utskottet i detta sammanhang understryka angelägenheten av att en tillräcklig administrativ beredskap upprätthålles.

Den av departementschefen med hänsyn till levnadskostnadsstegringen föreslagna höjningen av utbildningsbidragen åt vissa arbetslösa m. fl. kan utskottet godtaga. Utskottet har ej heller funnit anledning till erinran mot att anslaget till kostnader för överflyttning av arbetskraft på sätt föreslagits i propositionen sammanslås med nu förevarande anslag.

Vad angår anslagsfrågan har riksdagen numera å tilläggsstat anvisat medel för täckande av det av departementschefen beräknade ytterligare utgiftsbehovet under innevarande budgetår. Sammanlagt står härigenom under femte huvudtiteln 269 milj. kronor till förfogande för arbetsmarknadsreglerande åtgärder.

För nästa budgetår kan självfallet, såsom departementschefen anfört, någon närmare beräkning av medelsbehovet icke göras. Utskottet tillstyrker att riksdagen tills vidare anvisar de föreslagna anslagsbeloppen om tillhoppa 225 milj. kronor, varav 100 milj. kronor under arbetslöshetsanslaget och 125 milj. kronor under anslaget till Beredskapsarbeten på vägar och gator.

Utskottet vill i detta sammanhang även erinra om den av riksdagen senast för budgetåret 1956/57 fastställda allmänna beredskapsstaten. Denna har utformats analogt med riksstaten och upptar förutom vissa anslag för särskilt angivna ändamål ett allmänt sysselsättningsanslag under samma rubrik som det nu förevarande anslaget. Området för användningen av detta sysselsättningsanslag är vidsträckt. Anslaget kan bl. a. tagas i anspråk för att förstärka inte endast övriga å beredskapsstaten upptagna anslag utan också anslag uppförda å riksstaten. För beredskapsstatens ikraftträdande kräves särskilt beslut av riksdagen. Emellertid har för de senaste budgetåren en tillräcklig beredskap mot arbetslösheten ansetts kunna upprätthållas genom att en särskild finansfullmakt ställts till Kungl. Maj:ts förfogande för utnyttjande av de å beredskapsstaten uppförda anslagen. Innevarande budgetår omfattar fullmakten ett belopp av 300 milj. kronor. För täckning av utgifter som beslutats med stöd av

finansfullmakten skall Kungl. Maj:t äska medel å tilläggsstat. De anslag, som riksdagen enligt vad utskottet erinrat i det föregående numera anvisat å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår, innefattar även täckning av sådana utgiftsbeslut.

Av det anförda torde framgå att Kungl. Maj:t har möjlighet att från det å riksstaten uppförda arbetslöshetsanslaget eller eljest genom utnyttjande av finansfullmakten ställa medel till förfogande för de förslag, som i sysselsättningsstödjande syfte framlagts i motionerna I: 109 och II: 378 om ökad utlåningsverksamhet genom landets företagareföreningar samt i motionerna I: 178 och II: 240 om utbyggnad av lantbrukets fasta undervisningsanstalter. Utskottet har i och för sig icke något att erinra mot de föreslagna åtgärdernas lämplighet som sysselsättningsobjekt. Utifrån den av riksdagen tidigare intagna allmänna ståndpunkten att en effektiv arbetslöshetspolitik bör förutsätta vidsträckta möjligheter för Kungl. Maj:t att anpassa åtgärderna efter förhållandena i varje särskilt fall anser utskottet emellertid att motionärernas förslag i första hand bör prövas av Kungl. Maj:t. I vidare mån än nu sagts är utskottet icke berett tillstyrka motionärernas förslag.

Det i motionen II: 10 framlagda förslaget om en översyn av bestämmelserna för avlöning av arkivarbetare i syfte att differentiera ersättningen med hänsynstagande till vederbörandes utbildning och arbetets art utgör ett upprepande av ett tidigare ställt yrkande, som utskottet senast förra året icke fann sig kunna biträda. Utskottet är fortfarande icke berett att tillstyrka förslaget. Enligt utskottets mening synes i stället andra vägar böra sökas för att tillgodose det av motionärerna uppställda målet om en rättvisare avvägning av lönesättningen för den kvalificerade arkivarbetskraften. Utskottet vill härvid bl. a. peka på möjligheten att genom olika omskolningsåtgärder bereda väg för sysselsättningar på den öppna marknaden. Vad gäller den kvalificerade arbetskraft, som saknar förutsättningar härför, torde underlag för en närmare bedömning kunna erhållas sedan resultaten föreligger av den pågående utredningen med uppgift att framlägga förslag till åtgärder i syfte att underlätta för äldre arbetskraft att erhålla anställning hos statliga verk och institutioner. Utskottet vill även erinra om att i den tidigare diskussionen framhållits, att en arkivarbetare, som vid ett statligt verk utför arbete hänförligt till verkets ordinarie uppgifter, bör av verket inom ramen för tilldelade anslag betalas för vad arbetet är värt. Utskottet föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet nu anført.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 000 kronor;

II. i anledning av motionerna I: 109 och II: 378 samt I: 178 och II: 240 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kännas vad utskottet anfört;

III. i anledning av motionen II: 10 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kännas vad utskottet anfört.

66:o) **Beredskapsarbeten på vägar och gator.** Kungl. Maj:t har (punkt 75, s. 142 och 143) föreslagit riksdagen att till Beredskapsarbeten på vägar och gator för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 50 000 000 kronor.

För budgetåret 1959/60 föreslår departementschefen ett anslag av 125 000 000 kronor. Huruvida därutöver ytterligare medel liksom för innevarande budgetår skall ställas till förfogande under sjätte huvudtiteln anses böra övervägas vid en senare tidpunkt, då läget på arbetsmarknaden under nästa budgetår kan överblickas bättre.

Utskottet. Under åberopande av vad utskottet anfört under föregående punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredskapsarbeten på vägar och gator* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

67:o) **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 143—146), vilket innebär fortsatt upprustning av maskinberedskapen m. m. inom ramen för beräknade inkomstmedel samt samma avskrivningsbemyndigande som under innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga arbetsmarknadsstyrelsen att under budgetåret 1959/60, utan hinder av gällande bestämmelser angående avskrivning av kronans fordringar, besluta om avskrivning av fordran, uppkommen inom arbetsmarknadsverket till belopp ej överstigande 500 kronor, beträffande vilken *antingen* omständigheterna ger vid handen att vederbörande icke kan betala sin skuld och enligt styrelsens bedömning ingen eller ringa möjlighet föreligger att framdeles uttaga betalning, *eller ock* åtgärder för fordringens bevakande och indrivande bedömes förenade med arbete och kostnader i sådan utsträckning att

åtgärderna ej är ekonomiskt lönande, allt såvitt dylika åtgärder ändock icke anses påkallade av andra än ekonomiska förhållanden;

b) till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrädsverksamhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

68:o) **Arbetskliniken i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 146—148), vilket innebär utbyte av en arvodestjänst mot en extra ordinarie kuratorstjänst i Ae 12 samt en med 29 600 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till ökade avlöningskostnader samt kostnaderna för ny verkstadsbarack m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetskliniken i Stockholm* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 285 000 kronor.

69:o) **Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 148 och 149), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 000 kronor med hänsyn till fortsatt utbyggnad av de av landsting och primärkommuner m. fl. anordnade institutionerna för partiellt arbetsföra, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

70:o) **Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 79, s. 150 och 151) föreslagit riksdagen att till Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 730 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 240 000 kronor.

Från anslaget bestrides kostnaderna för utbildningsbidrag m. m. åt partiellt arbetsföra, för vissa läkarundersökningar och psykotekniska anlagsprov samt för upplysningsverksamhet i arbetsvårdsfrågor. Enligt beslut av 1958 års riksdag må bl. a. de stödformer som anlitas inom arbetsvården också kunna komma till användning för att underlätta zigenarnas inpassning i arbetslivet.

Å anslaget fanns vid utgången av budgetåret 1957/58 en reservation av 196 305 kronor.

Departementschefen anför, att en fortsatt ökning av antalet utbildningsfall är att påräkna. Under år 1957 har en ökning kunnat ske utan en motsvarande höjning av medelsförbrukningen, vilket beror på att den genomsnittliga kostnaden per utbildningsfall blivit lägre än beräknat. Under dessa omständigheter anses anslagsökningen kunna begränsas till 150 000 kronor. Härtill kommer kostnaderna för den höjning av utbildningsbidragen, som tillstyrkts vid behandlingen av reservationsanslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Dessa kostnader kan beräknas till 340 000 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas alltså till (3 240 000 + 150 000 + 340 000) 3 730 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Gärde Widemar* (I: 214) och den andra inom andra kammaren av fröken *Elmén m. fl.* (II: 271), har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning av frågorna om utbildning och anordnande av arbetsmöjligheter för utvecklingsstörda ungdomar.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 271.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om betydelsen av att anpassa utvecklingsstörda ungdomar till arbetslivet. Åtskilliga möjligheter står emellertid redan till buds härför. Utskottet vill sålunda erinra om arbetsförmedlingens arbetsvårdsexpeditioner, arbetskliniken i Stockholm, de under föregående punkt nämnda institutionerna för partiellt arbetsföra, omfattande träningsverkstäder samt verkstäder för skyddad och halvskyddad sysselsättning, ävensom de bidrag till utbildning av partiellt arbetsföra, innefattande jämväl läkarundersökning och psykotekniska anlagsprov, som utgår från nu förevarande anslag. Enligt utskottets mening är det närmast fråga om en intensifiering av verksamheten med speciell hänsyn tagen till ungdomsklientelet. Då arbetsmarknadsstyrelsen, enligt vad utskottet under hand inhämtat, har uppmärksamheten riktad härpå, anser utskottet någon riksdagens åtgärd icke påkallad i anledning av motionärernas förslag.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

I. att motionerna I: 214 och II: 271 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 730 000 kronor.

71:o) **Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 80, s. 152—155) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att tills vidare fr. o. m. den 1 juli 1959 må, med avlöning från ifrågavarande anslag, inrättas högst 20 extra ordinarie tjänster för lärare vid omskolningsm. fl. kurser, dels ock till Bidrag till vissa omskolningskurser m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 500 000 kronor. Därav har 2 425 000 kronor beräknats för anordnande av yrkesutbildningskurser för partiellt arbetsföra m. fl. samt 75 000 kronor för andra särskilda utbildningskurser.

Departementschefen anför att kursverksamheten för arbetslösa på grund av läget på arbetsmarknaden har expanderat starkt. Redan i början av innevarande budgetår stod det klart att föreliggande anslag var helt otillräckligt, varför Kungl. Maj:t medgav att detsamma fick överskridas med 12 500 000 kronor. Det är givetvis icke möjligt att nu med någon större säkerhet bedöma behovet av arbetslöshetskurser under budgetåret 1959/60. Även om arbetsmarknadsläget blir ungefär detsamma som innevarande budgetår synes det emellertid vara berättigat, att verksamheten får vidgad omfattning. Detta skulle kunna innebära en viss förskjutning mot att ge utbildningsverksamheten ökad tyngd i de arbetslöshetspolitiska åtgärderna, vilket i det nuvarande läget synes departementschefen vara välbetänkt. På grund härav föreslår han, att anslaget höjes med ett belopp utöver vad överstyrelsen hemställt eller till 25 000 000 kronor.

Av avgörande betydelse för att kurserna överhuvudtaget skall kunna bedrivas är att lärare kan anskaffas. Med nuvarande anställningsförhållanden erbjuder det svårigheter att på ett tillfredsställande sätt ordna lärarfrågan. Läget skulle sannolikt förbättras om en del mera fasta lärartjänster inrättades. Såsom framgår av överstyrelsens framställning är det ingen risk för att deras krafter inte skulle kunna tagas i anspråk även i ett annat konjunkturläge än det nuvarande. Inte minst det förhållandet, att kursverksamheten för partiellt arbetsföra kan anses vara av permanent karaktär, bestyrker denna uppfattning. Departementschefen tillstyrker sålunda, att högst 20 extra ordinarie tjänster för lärare vid kurserna får inrättas och avlönas från ifrågavarande anslag. Tjänsterna bör lönegrads placeras i anslutning till vad som gäller för lärare vid de centrala verkstadsskolorna. De närmare bestämmelserna härom torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Utskottet. I likhet med departementschefen finner utskottet det motiverat att utbildningsverksamheten i nuvarande läge ges ökad tyngd i de arbetslöshetspolitiska åtgärderna. Utskottet har med hänsyn härtill icke funnit anledning till erinran mot storleken av det föreslagna anslagsbeloppet eller mot inrättandet av de förordade fasta lärartjänsterna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva, att tills vidare fr. o. m. den 1 juli 1959 må, med avlöning från ifrågavarande anslag, inrättas högst 20 extra ordinarie tjänster för lärare vid omskolnings- m. fl. kurser;

b) till *Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kronor.

72:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 155—157), vilket innebär ett med 10 000 kronor ökat bidrag till de blindas förenings depåverksamhet och oförändrat bidrag till föreningens verksamhet i övrigt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 445 000 kronor.

73:o) **Bidrag till de vanföras riksförbund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 157), vilket innebär en med 5 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de vanföras riksförbund* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

74:o) **Bidrag till hörselfrämjandets rehabiliteringscentral.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 158 och 159), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hörselfrämjandets rehabiliteringscentral* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

Bostadsbyggande m. m.

75:o) **Statens nämnd för byggnadsforskning: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 192 och 193), innebärande uppräknings av anslaget med 4 200 kronor med hänsyn till automatiska förändringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens nämnd för byggnadsforskning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	35 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:ts, <i>förslagsvis</i>	6 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	65 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	700
	Summa kronor 124 400;

b) till *Statens nämnd för byggnadsforskning*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 124 400 kronor.

76:o) **Statens nämnd för byggnadsforskning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 193 och 194), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för byggnadsforskning*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 38 500 kronor.

77:o) **Byggnadsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 194 och 195), vilket innebär en med 50 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till den beslutade höjningen av statens tillskott till forskningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 365 000 kronor.

78:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, s. 195 och 196), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 1 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 53 000 kronor.

79:o) **Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 196 och 197), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

80:o) **Bidrag till anskaffning av inventarier för allmänna samlingslokaler m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99, s. 197 och 198), vilket innebär en minskning av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anskaffning av inventarier för allmänna samlingslokaler m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

81:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 198), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kronor.

82:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 198 och 199), vilket innebär en minskning av anslaget med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Sjuk- och yrkesskadeförsäkring m. m.

83:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 102, s. 200 och 201) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr.o.m. budgetåret 1959/60, dels ock till Försäkringsrådet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 860 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

De uppgifter försäkringsrådet lämnat angående arbetsmängden utvisar en fortsatt minskning i tillströmningen av mål till rådet. Om denna minskning fortgår även i år, torde en nedskärning av försäkringsrådets organisation bli aktuell. Emellertid kan det ännu inte förutses, på vilken nivå antalet inkommande mål kan komma att stabiliseras. Då arbetskraftsbehovet följaktligen ej kan beräknas med någon högre grad av säkerhet, är departementschefen inte beredd att nu framlägga förslag om någon reduk-

tion av antalet tjänster hos rådet. Under nuvarande förhållanden bör det i stället alltjämt få ankomma på Kungl. Maj:t att med hänsynstagande till utvecklingen av försäkringsrådets arbetsbörda besluta i vilken utsträckning och vid vilken tidpunkt organisationen skall reduceras. I den mån arbetskraft kommer att friställas hos rådet, bör man för dess omplacering bl. a. kunna utnyttja möjligheterna till en överflyttning till riksförsäkringsanstalten och pensionsstyrelsen i samband med den personalförstärkning hos ifrågavarande myndigheter som torde påkallas av förberedelserna för pensionsreformen.

Med hänsyn till det anförda torde någon höjning av rådets avlöningsanslag inte erfordras för nästa budgetår. Departementschefen föreslår sålunda, att anslaget — med viss jämkning av posterna i avlöningsstaten — uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	502 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	70 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	174 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	108 200
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 700
	<hr/>
	Summa kronor 860 100;

b) till *Försäkringsrådet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 860 100 kronor.

84:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 202), vilket innebär en med 1 000 kronor ökad medelsanvisning till reseersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 32 100 kronor.

85:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 104, s. 202—208) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 8 538 300 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 8 454 700 kronor.

Departementschefen är inte beredd att i nuvarande läge förorda av riksförsäkringsanstalten yrkade personalförstärkningar. Befattningshavare hos försäkringsrådet bör dock även under nästa budgetår kunna anlitas för förstärkning av anstaltens personalorganisation. Departementschefen räknar vidare med att en avsevärd personalökning blir behövlig för den omläggning av riksförsäkringsanstaltens debiterings- och uppbördsverksamhet, som kommer att erfordras för att anstalten skall kunna påtaga sig avgiftsdebitering inom en allmän tilläggspensionering. Oberoende härav uppkommer frågan om en personalökning under en övergångstid. Riksförsäkringsanstaltens system för debitering av yrkesskadeförsäkringsavgifter bör nämligen under alla förhållanden rationaliseras. Med hänsyn till sambandet med pensionsreformen samt till svårigheterna att på detta stadium i detalj beräkna hur kostnaderna för dess genomförande kommer att fördela sig på olika myndigheter samt på utgifter av resp. avlönings- och omkostnadsnatur, har departementschefen likväl ansett det mest praktiskt, att medel för den erforderliga personalförstärkningen hos riksförsäkringsanstalten — liksom även medel för övriga kostnader för omläggning av anstaltens debiterings- och uppbördsverksamhet — tills vidare helt bestrides från anslaget till Förberedelser för pensionsreformen.

Riksförsäkringsanstaltens beräkningar under omräkningsposterna godtages i huvudsak. Anslaget bör därför ökas med 83 600 kronor och alltså upptagas med 8 538 300 kronor.

Även om det förefaller troligt, att riksförsäkringsanstaltens personalorganisation kommer att bli föremål för ändringar vid genomförandet av en allmän tilläggspensionering, anser departementschefen sig kunna biträda riksförsäkringsanstaltens förslag att följande extra tjänster överföres på extra ordinarie stat, nämligen två byrådirektörstjänster i Ag 24, en tjänst som förste byråsekreterare i Ag 23 samt tre tjänster som förste byråsekreterare i Ag 21. Antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster bör minskas med fem. Vidare bör en tjänst som förste byråsekreterare i Ao 23 avföras från övergångsstaten.

Utskottet får anmäla, att utskottet avser att senare under innevarande riksdag taga ställning till det av departementschefen omnämnda anslaget till Förberedelser för pensionsreformen. Då utskottet i övrigt icke funnit anledning till särskilt uttalande, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten, som för-
anledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkrings-
anstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	3 636 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	67 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	3 633 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 150 100
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	50 900
Summa kronor	8 538 300;

c) till *Riksförsäkringsanstalten*: *Avlöningar* för budget-
året 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 8 538 300 kronor.

86:o) **Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 105, s. 208—210) föreslagit riksdagen att till Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 747 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 693 000 kronor.

Departementschefen förordar, att anslaget å ena sidan ökas med 72 500 kronor för bl. a. sjukvård och publikationstryck och å andra sidan minskas med 18 500 kronor samt upptages med 747 000 kronor, vilket innebär en med 54 000 kronor ökad medelsanvisning.

I de under punkten 2 nämnda likalydande *motionerna I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 672 300 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Av skäl som utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör detta anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 747 000 kronor.

87:o) **Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 212), vilket innebär en minskning av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

88:o) **Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 213), vilket innebär en med 100 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Arbetarskydd

89:o) **Arbetarskyddsstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 214—216), vilket innebär en ökning av anslaget med 9 700 kronor, samt under erinran att utskottet i sitt numera av riksdagen godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt utbyte av en kanslibiträdestjänst i Ae 7 mot en befattning som kontorist i Ae 9, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för arbetarskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	728 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	115 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	475 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	192 400
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 400
	Summa kronor 1 520 100;

b) till *Arbetskyddsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 520 100 kronor.

90:o) **Arbetskyddsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 110, s. 216 och 217) föreslagit riksdagen att till *Arbetskyddsstyrelsen*: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 216 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 199 500 kronor.

Departementschefen förordar, att anslaget ökas med 13 000 kronor till reseersättningar, med 2 000 kronor till övriga expenser för eget behov och med likaledes 2 000 kronor till expenser för annat än eget behov eller med sammanlagt 17 000 kronor.

I de under punkten 2 nämnda likalydande *motionerna I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till *Arbetskyddsstyrelsen*: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 194 900 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Under återopande av vad utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör detta anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 206* och *II: 261*, såvitt nu är i fråga, till *Arbetskyddsstyrelsen*: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 216 500 kronor.

91:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 217—219), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär att medel beräknas för anlitande inom yrkesinspektionen av ytterligare

en läkare, avsedd för XI yrkesinspektionsdistriktet, samt en med 39 200 kronor ökad medelsanvisning härför samt för utgiftsökningar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för yrkesinspektionen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 971 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	88 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 044 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	482 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 100

Summa kronor 3 608 100;

c) till *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 608 100 kronor.

92:o) **Yrkesinspektionen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 112, s. 219 och 220) föreslagit riksdagen att till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 944 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 848 000 kronor.

Departementschefen förordar en höjning av yrkesinspektionens resemedelspost med 50 000 kronor. Posten till övriga expenser föreslås höjd med 43 000 kronor. För upprustning av inventariebeståndet har därvid räknats in ett belopp av 10 000 kronor. Vidare förordas beträffande posten till bränsle, lyse och vatten en uppräknings med 3 000 kronor.

Anslaget anses alltså böra höjas med (50 000 + 43 000 + 3 000) 96 000 kronor och anvisas med 944 000 kronor.

I de under punkten 2 nämnda likalydande *motionerna I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 849 600 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Av samma skäl som utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör detta anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 944 000 kronor.

93:o) **Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område.** Kungl. Maj:t har (punkt 113, s. 220 och 221) föreslagit riksdagen att till Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 90 000 kronor.

Departementschefen upptar i detta sammanhang frågan om stödet till social upplysningsfilm. Härtill har alltsedan budgetåret 1947/48 under femte huvudtiteln anvisats ett särskilt reservationsanslag, fr. o. m. budgetåret 1951/52 med 30 000 kronor per budgetår. Filmproduktionen ombesörjes av kommittén för social upplysningsfilm. Tolv filmer har hittills framställts, belysande olika sidor av samhällets sociala verksamhet, främst arbetarskydd och yrkeshygien, barna- och ungdomsvård, åldringsvård och bostadsfrågor. F. n. arbetar man med ytterligare en arbetarskyddsfilm samt en film om ungdomen och alkoholfrågan. En del av filmerna har bekostats helt av kommittén för social upplysningsfilm, medan kommittén i andra fall lämnat ett bidrag och återstoden av det erforderliga beloppet skjutits till från annat håll.

Erfarenheterna av den hittills bedrivna verksamheten anser departementschefen på det hela taget kunna betecknas som goda. De filmer som framställts har mött en betydande efterfrågan och har genom visningar framför allt inom föreningslivet nått en mycket stor publik. När departementschefen nu trots detta anser sig böra föreslå att verksamheten upphör i nuvarande former, beror detta främst på följande omständigheter. Filmframställning har blivit alltmer kostnadskrävande och för att möjliggöra inspelning av sociala upplysningsfilmer i någon mera betydande utsträckning skulle erfordras en anslagshöjning av sådan storlek, att den med hänsyn till andra anslagsbehov inte torde kunna motiveras. Att å andra sidan hålla en särskild organisation för den verksamhet som kan bedrivas med oförändrat anslag synes inte i längden försvarligt.

Departementschefen har sålunda inte för avsikt att föreslå något anslag till social upplysningsfilm för nästa budgetår. Kommittén för social upplysningsfilm bör avvecklas sedan dess aktuella arbetsuppgifter slutförts. De

frågor, som därefter kan uppkomma och som äger samband med den hittillsvarande filmproduktionen, bör lämpligen övertagas av socialstyrelsen.

Då filmanslaget slopas bör en begränsad uppräknings på andra punkter komma till stånd. Det anses önskvärt, att ökade medel kan anvisas till undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område. I förevarande sammanhang kan till stöd härför åberopas, att arbetarskyddsfilmerna fått en relativt stor plats i produktionen av social upplysningsfilm. Departementschefen föreslår på grund härav, att nu ifrågavarande anslag höjes med 10 000 kronor till 100 000 kronor. Såsom framgått av vad ministern för utrikes ärendena anfört vid anmälan av det under tredje huvudtiteln uppförda anslaget till Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige bör vidare ökat bidrag ges till Svenska institutet för dess verksamhet. Denna avser bl. a. sociala frågor och fyller i viss utsträckning en funktion likartad med den hittills av kommittén för social upplysningsfilm bedrivna verksamheten.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag, innebärande att anslag till social upplysningsfilm icke skall anvisas i fortsättningen samt att i stället en begränsad uppräknings av förevarande anslag och det under tredje huvudtiteln uppförda anslaget till Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige kommer till stånd, kan utskottet tillstyrka. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

94:o) **Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 221 och 222), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

Folkpensionering m. m.

95:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 115, s. 223—226) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring av personalförteckningen för pensionsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förorddat, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60, dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 7 022 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 942 100 kronor.

Departementschefen anför, att man får räkna med ökade arbetsuppgifter för styrelsen i samband med det pågående reformarbetet på folkpensioneringsområde. Kungl. Maj:t har förelagt riksdagen förslag till ändringar i bestämmelserna om invalidpensioner. Departementschefen räknar inte med att genomförandet därav skall medföra någon större ökning av styrelsens arbetsbörda. Däremot torde i andra sammanhang tillkomma arbetsuppgifter, som påverkar styrelsens personalorganisation. På grund av vanskligheten att nu närmare ange den förstärkning av arbetskraften som sålunda blir erforderlig och då frågan om den blivande organisationen för en allmän tilläggspensionering ännu står öppen, har departementschefen tagit viss hänsyn till pensionsstyrelsens personalsituation vid beräkning av anslaget till Förberedelser för pensionsreformen. Kostnaderna för den personalförstärkning hos styrelsen, som under nästa budgetår torde påkallas av pensionsreformen, bör alltså bestridas från sistnämnda anslag.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid behandlingen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör två tjänster som kansliskrivare i Ae 10 på kanslibyrån resp. försäkringsbyrån ändras till tjänster som förste kansliskrivare i Ae 12. Vidare bör fem vikariatslöneförordnanden i A 7 på kanslibyrån och försäkringsbyrån utbytas mot kanslibiträdestjänster i Ae 7. Härjämte bör en kontoristtjänst i Ae 9 inrättas på sjukvårdsbyrån i stället för ett vikariatslöneförordnande i A 9. I likhet med vad föreslagits beträffande socialstyrelsen och bostadsstyrelsen bör även inom pensionsstyrelsen en undersökning göras angående möjligheterna att vid vakanser på amanuens tjänster i stället inrätta kanslistjänster eller kvalificerade biträdestjänster.

Pensionsstyrelsens beräkning av omräkningsposterna godtas i huvudsak.

Anslaget bör, på grund av det anförda, ökas med 80 400 kronor samt uppföras med 7 022 500 kronor.

Antalet tjänster för ordinarie kontorsbiträden bör ökas med tio.

Utskottet. Riksdagen har numera godkänt de av departementschefen anmälda förslagen om lönegradsuppflyttningar av vissa tjänster. Under erinran härjämte om vad utskottet anfört under punkt 85 vid behandlingen av riksförsäkringsanstaltens avlöningsanslag får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring av personalförteckningen för pensionsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 779 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	109 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	3 144 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	948 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter <i>förslagsvis</i>	41 400
	Summa kronor 7 022 500;

c) till *Pensionsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 022 500 kronor.

96:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 116, s. 226 och 227) föreslagit riksdagen att till Pensionsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 305 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 245 500 kronor.

Departementschefen förordar ökad medelsanvisning med 5 500 kronor till bränsle, lyse och vatten, med 36 000 kronor till kostnader för folkpensionernas utbetalande m. m., med 15 000 kronor till övriga expenser och med 2 000 kronor till övriga utgifter: depositions- m. fl. kostnader för folkpensioneringsfonden. Vidare anser departementschefen lämpligt att, på sätt som skett beträffande vissa andra ämbetsverk, under styrelsens anslagspost till reseersättningar beräknas medel för internordiska resor. Härför bör avses 2 000 kronor. Anslagsposten anses dock med anledning härav endast behöva räknas upp med 1 000 kronor. Anslaget höjes alltså med 59 500 kronor och uppföres med 1 305 000 kronor.

I de under punkten 2 nämnda likalydande motionerna *I: 206* och *II: 261* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till Pensionsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 174 500 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen *II: 248*.

Utskottet. Åberopande vad utskottet anfört under punkten 2 avstyrker utskottet förevarande motioner jämväl i vad de berör nu ifrågavarande anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna *I: 206* och *II: 261*, såvitt nu är i fråga, till *Pensionsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 305 000 kronor.

97:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ordsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 227), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ordsombud* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 560 000 kronor.

98:o) **Bidrag till folkpensioner m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 118, s. 227—231) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkpensioner m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 023 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 963 000 000 kronor.

Pensionsstyrelsen har beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till (avrundat) 2 100 milj. kronor.

Mot pensionsstyrelsens beräkning har departementschefen ingen annan erinran än att hänsyn endast bör tagas till det antal indextillägg — åtta — som nu åtgår. Kungl. Maj:t har numera framlagt proposition med förslag angående förbättring av folkpensioneringens grundpensionsförmåner till invalider på grundval av det betänkande härom, som framlagts av 1958 års socialförsäkringskommitté. Utgiftsökningen på grund av ifrågavarande reform uppskattas till ungefär 5 milj. kronor, varav något mindre än hälften torde falla på förevarande anslag. Till denna ökning bör hänsyn tagas vid anslagsberäkningen. Anslaget anses på grund härav böra upptagas med ett belopp av 2 023 000 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om att andra lagutskottet numera (utlåtande nr 3) tillstyrkt det av departementschefen omnämnda förslaget angående förbättring av folkpensioneringens grundpensionsförmåner till invalider hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 023 000 000 kronor.

99:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 231), vilket innebär en uppräkningsanslag med 100 000 kronor med hänsyn till ökat antal pensionsutbetalningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 700 000 kronor.

100:o) **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** Kungl. Maj:t har (punkt 120, s. 232—236) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade riktlinjer för administrationen av bidragen till näringshjälp, dels ock till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 13 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 13 200 000 kronor.

Departementschefen anför, att utredningen angående pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet har förhandlat med vederbörande sjukvårdshuvudmän om övertagande av de lasarettsavdelningar, över vilka pensionsstyrelsen nu förfogar. Landstingen kan emellertid inte ta upp frågan förrän vid 1959 års lagtima landstingsmöte. Med hänsyn härtill bör under nu ifrågavarande anslag beräknas medel till bestridande av kostnaderna för dessa lasarettsavdelningar under hela budgetåret 1959/60.

I anledning av vad utredningen anfört om dispositionen av den reumatologiska kliniken vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg har Kungl. Maj:t den 28 november 1958 förklarat, att Göteborgs sjukhusdirektion må nyttja klinikbyggnaden även under åren 1959 och 1960. Under sådana förhållanden uppkommer inte den av styrelsen beräknade kostnadsökningen för vårdplatserna vid kliniken. Av samma skäl blir emellertid utgiftsminskningen i samband med att patientavgifterna höjes mindre än pensionsstyrelsen beräknat eller ca 765 000 kronor. Departementschefen beräknar, att å anslaget skall finnas en reservation av ca 100 000 kronor vid ingången av budgetåret 1959/60 mot 900 000 kronor vid innevarande budgetårs början. I övrigt har departementschefen ingen annan erinran mot styrelsens yrkanden än att någon hänsyn vid anslagsberäkningen inte bör tagas till det belopp av 300 000 kronor, som utgör skillnad mellan av styrelsen för innevarande budgetår äskat anslag och av riksdagen anvisat belopp.

För detta budgetår disponerar pensionsstyrelsen under anslaget 14 100 000 kronor. För nästa budgetår beräknas dels en utgiftsökning av 935 000 kronor, dels en utgiftsminskning av 1 130 000 kronor. Kostnaderna kan alltså beräknas till i runt tal ($14\,100\,000 + 935\,000 - 1\,130\,000$) 13 900 000 kronor. Då det har beräknats, att en reservation av 100 000 kronor skall finnas till förfogande, bör anslaget uppföras med 13 800 000 kronor, vilket innebär en ökning av innevarande budgetårs anslag med 600 000 kronor.

I detta sammanhang berör departementschefen spørsmålet om administrationen av de bidrag till näringshjälp, som utgår från anslaget.

Arbetsmarknadsstyrelsen har under en följd av år i sina petita hemställt, att styrelsen skulle beredas möjlighet att besluta om näringshjälp till partiellt arbetsföra samt att medel härför skulle ställas till styrelsens

förfogande. Denna framställning har hittills avvisats av statsmakterna. I ett av riksdagen godkänt uttalande vid anmälan av 1957 års statsverksproposition förutsattes emellertid, att arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen genom överläggningar sinsemellan skulle kunna finna en ordning, som bättre än dittills tillgodosåge det praktiska syftet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag.

Spörsmålet angående näringshjälpens administration har också behandlats av riksdagens revisorer i berättelse över den år 1957 av dem verkställda granskningen angående statsverket. Revisorerna uttalade däri bl. a., att det skulle vara en rationell åtgärd, om arbetsmarknadsverket, som redan handhar större delen av arbetsvården och som även utför utredningar i näringshjälpsärenden, vari pensionsstyrelsen meddelar beslut, själv får fatta beslut i dessa ärenden. Revisorernas förslag innebar, att samtliga ärenden rörande näringshjälp skulle överflyttas till arbetsvårdsexpeditionerna.

I utlåtande nr 5 till 1958 års A-riksdag uttalade utskottet (p. 98), att revisorerna anfört vägande skäl för sitt förslag. Emellertid ansåg utskottet närmare överväganden erforderliga beträffande de olika spörsmål, som sammanhänger med en överflyttning av näringshjälpsärendena till arbetsmarknadsverket. Utskottet anförde, att det borde ankomma på Kungl. Maj:t att efter ytterligare utredning snarast möjligt framlägga förslag för riksdagen. Vad utskottet anfört godkändes av riksdagen.

Arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen har sedermera på föranledande av socialdepartementet upptagit överläggningar i ämnet. De två ämbetsverken har därefter i ett gemensamt uttalande anfört, att arbetsmarknadsstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1959 bör äga befogenhet att besluta om näringshjälp i de ärenden, vari utredning verkställes av länsarbetsnämnderna och där sökanden inte uppbär folkpension och ej heller har gjort ansökan om sådan pensionsförmån. För ändamålet bör arbetsmarknadsstyrelsen äga disponera viss del av de för näringshjälp avsedda medel, som inräknats i förevarande anslag.

Departementschefen tillstyrker, att man prövar den ordning, varom arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen nu blivit ense. Med ledning av erfarenheterna får sedan övervägas om ytterligare åtgärder bör vidtagas. Härvid är det tänkbart, att synen på förevarande organisationsfråga kan komma att påverkas av resultaten av det utredningsarbete, som f. n. pågår beträffande olika delar av pensionsstyrelsens verksamhetsområde.

Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, hur näringshjälpsmedlen skall fördelas mellan arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen.

Utskottet. Utifrån de synpunkter utskottet tidigare anfört i frågan har utskottet med tillfredsställelse noterat den mellan arbetsmarknadsstyrel-

sen och pensionsstyrelsen numera träffade överenskommelsen om möjlighet för arbetsmarknadsstyrelsen att från förevarande anslag disponera medel för utgivande av näringshjälp till partiellt arbetsföra. Som departementschefen anfört synes denna ordning böra prövas tills vidare i avvaktan på närmare erfarenheter.

Under återopande av det anförda och då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 förordade riktlinjer för administrationen av bidragen till näringshjälp;

b) till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 13 800 000 kronor.

Diverse

101:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 123 och 124, s. 245) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 4 070 000 kronor;

b) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 147 300 kronor.

102:o) **Statens hyresråd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 245 och 246), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 37 100 kronor med hänsyn till utgiftsökningar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 962 500 kronor.

103:o) **Statens hyresråd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 246), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 73 200 kronor.

104:o) **Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 246 och 247), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 10 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

105:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 247), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 830 000 kronor.

106:o) **Bidrag till utlandssvenskarnas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 247), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utlandssvenskarnas förening* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

107:o) **Understöd åt utlandssvenskar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 248), vilket innebär en med 30 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt utlandssvenskar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

108:o) **Understöd åt flyktingar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 131, s. 248—250) föreslagit riksdagen att till Understöd åt flyktingar m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 000 000 kronor.

Departementschefen föreslår i enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag att, om riksdagen ej har något att erinra däremot, de sociala förååner som tillkommer flyktingar, vilka överförts till Sverige genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t, skall utsträckas även till övriga flyktingkategorier.

I avsaknad av hållpunkter för en närmare kostnadsberäkning har förevarande anslag för budgetåret 1958/59 uppförts med 1 000 000 kronor. Ar-

betsmarknadsstyrelsen har i augusti 1958 beräknat medelsåtgången under innevarande budgetår till 4 400 000 kronor, varav en betydande del avser kostnader för sådana flyktingar som intagits under tidigare budgetår. Man torde nu få räkna med en ännu större medelsförbrukning bl. a. beroende på att den tid, under vilken flyktingarna vistas i förläggning efter ankomsten till Sverige, har blivit längre än förut.

Såsom arbetsmarknadsstyrelsen framhållit är det inte möjligt att förutse i vilken omfattning flyktingar kommer att överföras hit under nästa budgetår. Emellertid bör i viss omfattning framför allt sjuka flyktingar och anhöriga till dem även i fortsättningen tas emot i vårt land. Med hänsyn härtill och till de ökade utgifterna för flyktingverksamheten anser departementschefen, att man bör räkna med att anslagsbehovet under nästa budgetår kommer att överstiga det av styrelsen föreslagna beloppet med 1 000 000 kronor. Anslaget bör sålunda anvisas med 4 000 000 kronor.

Utskottet, som inte har funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må till *Understöd åt flyktingar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

109:o) **Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 250), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 3 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

110:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 251), vilket upptar oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

111:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 251), vilket innebär oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

Uppskjutna frågor

112:o) Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

- punkten 23: Allmänna barnbidrag;
- punkten 24: Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag;
- punkten 37: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar;
- punkten 38: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader;
- punkten 39: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Engångsanskaffning av inventarier m. m.;
- punkten 40: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar;
- punkten 41: Utbildning av personal vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården;
- punkten 42: Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.;
- punkten 43: Ersättning till inackorderingshem för driftförluster m. m.;
- punkten 84: Bostadsstyrelsen: Avlöningar;
- punkten 85: Bostadsstyrelsen: Omkostnader;
- punkten 86: Länsbostadsnämnderna: Avlöningar;
- punkten 87: Länsbostadsnämnderna: Omkostnader;
- punkten 88: Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån;
- punkten 89: Bostadsrabatter;
- punkten 90: Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet;
- punkten 91: Bidrag till inrättande av pensionärshem;
- punkten 92: Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor;
- punkten 93: Förberedelser till en bostadsräkning;
- punkten 106: Bidrag till sjukkassor m. m.;
- punkten 121: Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.;
- punkten 122: Förberedelser för pensionsreformen; vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 3 mars 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Ivar Johansson, Birger Andersson, Sundelin, Thun, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Axel Johannes Andersson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Bertil Petersson och Ragnar Bergh; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Petterson i Degerfors, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Nilsson i Göingegården, Hansson i Skegrie, Mellqvist, Nihlfors, Gustafsson i Skellefteå och Gustafsson i Kårby.

Särskilt yttrande

av herrar *Ivar Johansson, Pålsson, Hansson* i Skegrie och *Gustafsson* i Kårby, vilka anfört:

»De åtgärder, som reservationsanslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande avser, framstår som angelägna i nuvarande konjunkturläge. Det hårt ansträngda läget för statsfinanserna får härvid icke utgöra något hinder. Såsom centerpartiet framhållit i motionerna I: 230 och II: 291 bör en viss underbalansering av driftbudgeten kunna ske med hänsyn till det extraordinära läge, som skapats genom konjunktur nedgången. De ökade utgifterna för arbetslöshetens bekämpande, vilka måste betraktas som tillfälliga i följd av konjunkturavmattningen, bör sålunda kunna finansieras genom upplåning av staten.»

Reservationer

1) vid *punkten 2* (Socialdepartementet: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka anselt att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Då det i nuvarande statsfinansiella läge framstår som angeläget att alla möjligheter till besparingar inom statsverksamheten tillvaratas, finner utskottet det välbetänkt att i motionerna föreslagna nedskärningar i medelsäskandena på omkostnadssidan vidtas. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna. Under återopande härav hemställer utskottet i förevarande sammanhang,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 58 900 kronor.»

2) vid *punkten 3* (Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 114 och II: 156 föreslagna anslagsminskningen och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5, som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »förevarande motionsyrkande», bort ha följande lydelse:

»I likhet med statskontoret och motionärerna kan utskottet icke finna tillräckliga skäl anförda för ifrågavarande personalförstärkningar. Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget bör med anledning härav minskas med 32 900 kronor.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1959 och utskottet förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ...	1 703 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 475 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	510 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	22 400

Summa kronor 3 751 700;

c) till *Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 751 700 kronor.»

3) vid *punkten 5* (Socialstyrelsen: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under åberopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 564 000 kronor.»

4) vid *punkten 14* (Mödrahjälp) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar motionärernas uppfattning att mödrahjälpen sedan moderskapsförsäkringen tillkommit har förlorat sin tidigare betydelse. Vid de fall där verkliga behov föreligger kan det nu tack vare omläggningen av sociallagstiftningen inte på något sätt anses vara mera nedsättande för den hjälpsökande modern att vända sig till socialvården än till mödrahjälpsnämnden. Mödrahjälpsärendena skiljer sig ju heller inte till sin innebörd från andra socialvårdsfrågor, i vart fall inte så att de för sin handläggning kräver skilda organ. Det ter sig därför naturligt att ortens socialhjälp träder in vid barnsörd där ytterligare hjälp behövs. Det måste för övrigt anses önskvärt att all hjälp som bygger på behovsprövning koncentreras till en hjälpform — åtminstone till en hjälpinstans. Administrationen för det nuvarande systemet vid utbetalande av mödrahjälp ställer sig också alldeles för dyrbar.

På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

5) vid *punkten 15* (Mödrahjälpsnämnderna) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka under förutsättning av bifall till den med 4) betecknade reservationen ansett att utskottet även bort avstyrka Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

6) vid *punkten 16* (Bidrag till avlöande av hemvårdarinnor) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill på intet sätt underskatta värdet av hemvårdarinneverksamheten. Den utbyggnad som skett under senare år tyder emellertid på att det stimulansbidrag som staten nu ger inte har någon avgörande betydelse för kommunernas rekrytering av hemvårdarinnor. Med hänsyn härtill samt till det ansträngda statsfinansiella läget tillstyrker utskottet motionärernas förslag om indragning av anslaget. I förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär detta en utgiftsbesparing med 4 640 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

7) vid *punkten 18* (Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m.) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ståhl, Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 205 och II: 260 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I likhet med motionärerna anser utskottet att socialstyrelsens beräkning av medelsbehovet bör kunna godtagas och föreslår därför att anslaget uppföres med 5 150 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en besparing med 750 000 kronor. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 205 och II: 260, såvitt nu är i fråga, till *Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 150 000 kronor.»

8) vid *punkten 20* (Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem) av herrar *Ragnar Bergh* och *Skoglund* i Doverstorp, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför *dels* utskottets yttrande fr. o. m. det stycke på s. 15, som börjar med »Utskottet vill», t. o. m. det stycke på s. 16, som slutar med »utskottet motionen», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Eftersläpningen av utbetalning av statsbidrag till tidigare byggda ålderdomshem har som framgår av propositionen numera upphört. Härtill kommer det ansträngda statsfinansiella läget. Utskottet anser därför i likhet med motionärerna att medel till statsbidrag icke bör anvisas för nästa budgetår. Utskottet är medvetet om att detta kommer att medföra vissa finansieringssvårigheter för kommuner, som redan satt igång byggande av ålderdomshem, men någon större belastning på kommunernas ekonomi torde det icke bli fråga om.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag ävensom motionen II: 70.»

9) vid *punkten 23* (Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ståhl, Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 205 och II: 260 föreslagna medelsanvisningen och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser i likhet med motionärerna att socialstyrelsens beräkning av medelsbehovet bör kunna godtagas och föreslår därför, att anslaget uppföres med 15 milj. kronor. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 205 och II: 260, såvitt nu är i fråga, till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kronor.»

10) vid *punkten 30* (Ferieresor för barn)

a) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till de krav på sträng sparsamhet inom alla områden, som det statsfinansiella läget kräver, och med beaktande av barnfamiljernas ekonomiska möjligheter att själva ordna sina semesterresor liksom de billiga reseförmåner som olika trafikföretag kan erbjuda tillstyrker utskottet förslaget i motionerna I: 114 och II: 156 om att något anslag till ferieresor för barn icke skall anvisas. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må med avslag å motionerna II: 162, I: 205 och II: 260 samt med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

b) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ståhl, Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka förslaget i motionerna I: 205 och II: 260 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser för egen del att anslaget hör kunna minskas utöver vad departementschefen föreslagit utan att detta på något allvarligt sätt

behöver drabba dem för vilka dessa resebidrag är avsedda. Denna minskning bör lämpligast ske genom en höjning av de enskildas avgifter på sätt förordats i motionerna I: 205 och II: 260. Härigenom möjliggörs en besparing i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 500 000 kronor. Utskottet föreslår riksdagen besluta i enlighet med vad utskottet nu anfört. Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 162, I: 114 och II: 156 ävensom med bifall till motionerna I: 205 och II: 260, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga,

- a) godkänna av utskottet förordade ändringar av grunderna för ifrågavarande bidragsverksamhet;
- b) till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.»

11) vid *punkten 31* (Ferieresor för husmödrar)

a) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 24, som börjar med »Utskottet finner» och slutar med »samt II: 161», bort ha följande lydelse:

»Löneutvecklingen sedan ifrågavarande bidrag infördes har gjort det möjligt för allt fler husmödrar att utan större svårigheter och uppoffringar bekosta en semesterresa. Med beaktande jämväl av de stora rabattförmåner som trafikföretagen kan erbjuda tillstyrker utskottet förslaget i motionerna I: 114 och II: 156 om att statliga bidrag icke längre skall utgå för ändamålet.»

dels ock utskottets hemställan i nedan nämnda del bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må med avslag å motionerna II: 161 samt I: 205 och II: 260 ävensom med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

b) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ståhl, Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka förslaget i motionerna I: 205 och II: 260 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 24, som börjar med »Utskottet finner» och slutar med »samt II: 161», bort ha följande lydelse:

»Liksom i fråga om ferieresor för barn finner utskottet det motiverat med en höjning av avgifterna beträffande ferieresor för husmödrar. Ut-

skottet förordar att denna höjning bestämmas i enlighet med det i motionerna I: 205 och II: 260 framlagda förslaget. I förhållande till Kungl. Maj:ts förslag möjliggöres härigenom en besparing med 300 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan i nedan nämnda del bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 161, I: 114 och II: 156 ävensom med bifall till motionerna I: 205 och II: 260, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga,

a) godkänna av utskottet förordade ändringar av grunderna för ifrågavarande bidragsverksamhet;

b) till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.»

12) vid *punkten 32* (Bidrag till driften av semesterhem)

a) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»På grund av familjeinkomsternas ökning sedan ifrågavarande bidrag infördes samt med beaktande av det statsfinansiella läget anser utskottet det inte längre motiverat att lämna statsbidrag till denna verksamhet. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motionerna I: 114 och II: 156 om att anslag inte skall anvisas i fortsättningen. Med anledning härav hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 114 och II: 156 samt med avslag å motionerna I: 205 och II: 260, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

b) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ståhl, Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 205 och II: 260 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till angelägenheten av att i dagens läge nedbringa statens utgifter så långt detta är möjligt tillstyrker utskottet förslaget i motionerna I: 205 och II: 260 att ifrågavarande statsbidrag i avvaktan på de resultat, vartill den nu pågående utredningen kan komma, sänkes till en krona 50 öre per gäst och dag eller lika med det bidrag som landsting eller annan kommun har att erlagga. Denna minskning av statsbidraget innebär en kostnadsbesparing på ca 200 000 kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 114 och II: 156 ävensom med bifall till motionerna I: 205 och II: 260, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 340 000 kronor.»

13) vid *punkten 33* (Stipendier för underlättande av husmoderssemester) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I dagens mycket allvarliga ekonomiska läge måste alla möjligheter att hålla statens utgifter nere utnyttjas. De förhållandevis blygsamma belopp som utgår i stipendier torde för övrigt knappast stimulera husmödrarna att i någon större omfattning företaga semesterresor. I likhet med motionärerna föreslår utskottet därför att ifrågavarande anslag skall utgå. Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 114 och II: 156, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

14) vid *punkten 59* (Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 920 300 kronor.»

15) vid *punkten 62* (Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkost-*

nader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 702 000 kronor.»

16) vid *punkten 86* (Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 672 300 kronor.»

17) vid *punkten 90* (Arbetarskyddsstyrelsen: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Arbetarskyddsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 194 900 kronor.»

18) vid *punkten 92* (Yrkesinspektionen: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under återopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 849 600 kronor.»

19) vid *punkten 96* (Pensionsstyrelsen: Omkostnader) av herrar *Boman, Sundelin, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Ståhl, Nilsson* i Göingegården, *Nihlfors* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka

under åberopande av den med 1) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 206 och II: 261 föreslagna anslagsminskningen och att utskottet därför bort hemställa:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 206 och II: 261, såvitt nu är i fråga, till *Pensionsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 174 500 kronor.»